Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Йорк, Четвер, 26-го Грудня 1907. Число 52 — Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, December 26, 1907. No. 52.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

ГРУДЕНЬ.		
26	Ч.	Евгенія, Ореста.
27	П.	Филимона.
28	С.	Елевтерія.
29	Н.	Праотц. Аггея.
30	П.	Даниїла прор.
31	В.	Севастияна.
1	С.	Січня 1908.

ОГОЛОШЕНЄ.

З причини непокоючих вістий появивших ся по послїднми часами в часописях дотично Буллї з еї не корисtними постановами для нашого народу і церкви, отсим повідомляемо американьску Русь, що протест против сеї Буллї вже зредаґований і в можливо найкоротшім часї предложить ся до підпису так духовникам як і вірникам.

З поважанем
КОМІТЕТ:
о. А. Дудиньский.
о. Е. Кубек.
о. М. Стефанович.

— **Рузвелт не буде кандидовати.** Питанє, хто буде наслїдником президента Рузвельта, стає що раз то більше тяжким до розвязаня. До недавна загально думано, що теперішний президент Злучених Держав поставить ще раз свою кандидатуру під натиском републиканьской партії і то проти слів, які проголосив тому три роки: що по укінченю своєї служби уже кандидовати не буде. Сїй загальній гадці положив конець сам президент д. 11-ого грудня, заявивши рішучо, що нїчо єго не присилує до повного принятя номінації; однак і тепер є еще є богато таких, що не довіряють сїй заяві Рузвельта. Правдоподібними кандидатами на президента Злучених Держав суть: секретар Taft, губернатор стейту Ню Йорк, Hughes і сенатори: Fairbanks, Knox і Foraker. По усуненю ся Рузвельта їх шанси суть менче-більше рівні.

— **Місто Ню Йорк, з його 400 тисяч телефонами** мож слушно назвати містом телефонів, бо безнеречно тут є далеко більше телефонів, як в яким небудь иньшим місті на сьвітї. Колиб зібрати в книжки усе те, що протягом одного дня скаже ся в Ню Йорку, то сї книжки заповнили-би три ваґони; колиб хто хотів повторити се, що через один день перейде крізь нюйорскі телефони, то на се потрібноб цілого житя. Трудно повірити, а однак се є правдою, що місто Ню Йорк має більше телефонів ніж держави: **Францiя, Голяндія і Швайцарія** взяті разом. В Німеччинї уживанє телефонів є також дуже розповсюднене — однак в Ню Йорку є їх більше як в 20-ох німецких, найбільших містах взятих разом. Число людий потрібних до обслуги цілої системи телефонічної в Ню Йорку виносить 17,000.

— **Hugo Grosser,** бувший статистик міста Шікаґо каже, що найгіршим містом в Злучених Державах не є, так як до тепер загально думано Шікаґо, але Бостон. В Бостонї 83.7 процент на кожду тисячку населеня було в 1906 роцї арештованих за крадіж, коли число арештованих в Шікаґо виносило всего 44.8 процент. Дальше каже ся, що в Шікаґо на кожду квадратову милю випадає 18, на Ню Йорк 27, на Бостон 29 а на Балтімор 30 поліціянтів. Се може і рація — однак цифри, що мають доказувати, що місто Шікаґо є лутше від Бостону нїчо не говорять. Що там було менше арештовань, се може бути наслїдком або того, що в Шікаґо нездарнїйша поліція, або що тамошні злодії мають більше сприту.

— **Місто Ню Йорк заключило** цікавий контракт з електричною компанією New York Edison. Після сього контракту та компанія з'обовязує ся заплатити 500 долярів кари за кожду мінуту, колиб по заалярмованю случаю огня в протягу трех мінут не було достаточної сили електричної до викликаня тисненя, під яким струя води змоглаби досягнути найвисших поверхів нюйорских будинків. Правдоподібно в сей спосіб місто Ню Йорк сотворило собі нове жерело доходів.

— **З місцевости .Nome** на півострові Аляшка доносять, що цілий півостров Seward є покритий попелом на високість кількох цалїв. Попіл сей жене вітер від сторони океану, і так занечищує воздух, що приходить ся з трудом віддихати. Гадають, що причиною того явища є вибух вулькану на якімсь острові, що лежить поміж Аляшкою а Сибіром.

— **В відділї машиновім фабрики** American Steel Co в Клївленд O. пукла парова рура в наслїдок чого чотирнайцять робітників віднесло тяжкі попареня.

— **Чек на 24 міліонів. Оногдї** японьский амбасадор в Льондонї приняв секретаря російскої амбасади, котрий виплатив довжну суму Японії за удержанє російских полонених підчас останної війни. Виплата відбула ся в сей спосіб: Секретар вручив японьскому секретареви в запечатаній коверті чек на 4 міл. 960.440 фунтів штерлїнґів і 6 пенсів, се є на 24,902,204 дол. 87 цнт. або на суму 124,511.024.35 кор., разом із власноручним листом російского амбасадора, ґр. Бекендорфа. Амбасадор по виходї секретаря підписав чек і відослав єго до льондоньскої філїї банку в Йокогама. На щастє чек не буде платний золотом, бо се знова було би могло потрясти фінансовим сьвітом. Чек буде записаний яко вірительність Японії, платна російским правительством за посередництвом банку Берінґа. Найбільший чек на сьвітї звучав на 275,121.875 франків, які Хіни виплатими Японії яко воєнну контрибуцію.

— **За великий страх! В Мадриті** розповідають, що королївска пара іспаньска, заки виїхала до Льондона, вислала там вже вперед свого сина, а з собою забрала чужу дитину. Король бояв ся, аби наслїдник престола не погиб при якій катастрофі з рук анархістів. Перед тим споряджено потрібний документ підписаний міністрами, аби потім хтось не перечив прав наслїдникови престола. Так само наперед вислано королївского сина в повороті з Льондона до Мадрита.

— **Величезна дефравдація в** Італії. З Риму доносять, що комісар для контролї фондів, зібраних в 1905 р. публичними складками на ратунок жертв страшного землетрясеня в Калябрії, провірила, що гроші в сумі сорок міліонів будьто розкрадено, будьто роздано людям, які запомоги зовсїм не потрібували. Стверджено, що роздавано гроші навіть державним і маґістратским урядникам. Що більше, навіть міліонери, котрих назвища провірено судовою дорогою, домагались відшкодованя і брали грубі запомоги. Державна прокураторія займе ся основним розслїдком тої справи.

— **Статистика судових репресий в Росії.** На підставі газетних звісток „Товарищъ“ склав ось яку статистику судових репресий за місяць жовтень (від 1. до 31): Военно окружні суди присудили на смертну кару 204, покарано смертію з присудів сих судів 74. Смертну кару замінено: на вічну каторгу 7 особам, на каторгу на ріжний час 9 (разом на 149 років), на арештантскі роти 2, на поселенє 1. Навпаки: каторгу перемінено на смертну кару 1 чоловікови присудженому в Київі за убійство стражника на каторгу на 8 років. Таким чином, останній місяць третього „поміждумства“ визначив ся величезним числом смертних присудів. За перші місяцї сего „поміждумства“ було ось скільки сумних присудів: в червнї 110, в липнї 151, в серпнї 107, в вересні 145; покарано було на смерть: в червнї 30 чоловіка, в липнї 108, в серпнї 62 та в вересні 40.

Иньших політичних репресий за жовтень було ось скільки: На каторгу вічну 62, на поселенє 30, до арештанских рот 130, до дисциплїнарних баталіонів 11, на кріпости 114, на тюрму 167, на арешти 35.

Таким способом за революцийну діяльність та за опозицію потерпіло 989 осіб за один місяць. Окрім сего віддано під суд 21 редакторів опозицийних часописий; припинено 20 опозицийних часописий: адміністрацією 18, судом 2. На підставі циркуляра 3-го червня 1907 р. адміністрація покарала 29 редакторів опозицийних часописий на 25.450 карбованців. Суд присудив покарати в Петербурзі ще 6 редакторів на 2050.

Репресії проти депутатів: потягнено до суду 6 колишніх депутатів державної думи: Щербаха, Хвоста, Шінганьова, Купстаса, Вітковского та Кучеренка, трудовика 1 ої думи Бондарйова присуджено до кріпости на 1 рік за редакторство в „Изв. Крест. Депут.“ Депутата 3-ої думи соц.-дем. Предкальна тягнуть до суду за належність до „злочинного товариства“.

— **Заговір на житє цісаря** Франц Йосифа і архики Франца Фердинанда. Будапештеньский дневник A Naplo подав сензаційну вість про заговір на житє цісаря Франца Йосифа і наслїдника пристола, архикн. Франца Фердинанда. Іменно дирекція будапештеньскої поліції одержала донесенє, що австро-угорский амбасадор в Царгороді повідомив телеґрафічно міністра заграничних справ бар. Еренталя про заговір на житє архикн. Франца Фердинанда. Один заговірник мав уже відїхати, не знати, чи до Відня чи до Будапешту, а замах був проєктований на 28. падолиста с. р. Дальше донесено поліції, що австро-угорский посол в Мексіку одержав від мексіканьского посла в Швайцарії вість, що чотирох анархістів постановило виконати замах на цісаря Франца Йосифа. Подробиці замаху обговорили точно в однїй женевскій каварни. Один з них, Італієць, від'їхав на Триєст, другий на Ціріх, два инші в незнанім напрямі, а всї мали з'їхати ся д. 28. падолиста в Пресбурзї. Замах був проєктований також на 2 грудня с. р. Инші ґазети зазначують, що інформації згаданого дневника треба приймати з великою резервою.

— **Подорож автомобілем з Ню** Йорку до Парижа без помочи корабля уладжує дневник Matin, котрий, як відомо, уладив сего року подорож автомобілем з Пекіну до Парижа. Ся подорож з Ню Йорку до Парижа має відбутись на другий рік і то після такого пляну: Дня 15-го лютого виїдуть автомобілїсти з Ню Йорку до Чікаґо. Є се дорога дуже лиха, повна вибоїв, дїравих мостів, але остаточно можна її перебути. Звідси до Кльондайк дорога ще гірша, з Кльондайк до Аляски крізь Північний океан, в сїй порі замерзлий, до Сибіру. В Сибіри піде дорога по ледї і замерзлім снїгу що найменше 900 кільометрів без слїду єствованя чоловіка і лише в товаристві одиноких в тих сторонах животин, білих медведів. Дальше буде вже та сама дорога, що вела з Пекіну до Парижа. Найгіршим в тім підприємстві є се, що будуть простори на більше як 1.000 кільометрів без місцевости, де можна би заосмотрити ся в бензину. Matin оголосив сю подорож, але доси якось нїхто ще на неї не зголосив ся.

— **В Місцевости Bonne Madone,** Sask., Can, заложили тамошні Русини дня 8-го грудня с. р. читальню імени Тараса Шевченка. До виділу читальнї ввійшли слїдуючі добр.: Марко Гаврилюк, голова, Тимко Притула скр., Іван Борса кас., Іван Лисиця заст. кас., Семко Борса бібліотекар. До читальнї вписало ся до тепер 13 членів які зложили 6.00 дол. на часописи.

— **Марнотравство Американок.** Один злосливий амер. дневникар старає ся доказати, що до теперішної фінансової кризи в великій части причинило ся марнотравство та незвичайні видатки Американок на їх строї та забави, які то кошта мусять мужі покривати. Після тих обчислень в Ню Йорку є 6000 жінок, які рік річно видають 40 міліонів долярів лишень на убраня — отже кожда річно менче більше 6 до 7000 дол. Однак се не суть найвисші числа. Богато є таких, що на убраня видають річно і по 40.000 дол. Се попирає дневник цікавим зіставленєм позиций рахункових які добув спритно від маґазинів. „Буджет“ сьвітової нюйорскої дами представляє ся як слїдує:

футра через рік	5.000 дол.
тоалєти обідові	5.000 „
тоал. бальові і оперові	8.000 „
загортки оперові	8.000 „
тоалєти візитові	3.000 „
тоалєти поранні	3.000 „
тоаль. автомобільові	2.000 „
неґлїж	800 „
білє	1.500 „
капелюхи	1.900 „
амазонки	750 „
черевики	800 „
панчохи	500 „
вахлярі і корунки	2.500 „
рукавички	450 „
хустинки до носа	600 „
хемічне пранє убрань	1.000 „
Разом	38.600 дол.

Якийсь з- доставців зазначив, що повисший рахунок представляє один зі „скромнійших буджетів“. Пересічно такий буджет виносить 60.000 дол. Артикул кінчить ся енерґічним зазивом до суспільности, щоби уже раз положити конець такому марнотравству, та „научити американські дами розуму...“

— **З'уживанє паперу ґазетами.** Один французский статистик обчислив, що 30.000 дневників, які виходять на сьвітї, з'уживають денно яких 1000 тон деревного паперу, а позаяк крім того денно появляє ся пересічно 200 книжок, то річно з'уживає ся на папір до друку яких 375.00 тон паперової маси. До того не зачислено очевидно паперу до писаня, пакованя і т. п. Щоби достарчити тої величезної скількости деревного тїста, з якого виробляють папір, треба рубати цілі ліси. В той спосіб щезає що року 1250 міліонів кубічних метрів дерева, яке служить духовою поживою для людий. Америка виказує при тім значно більше запотребованє, як Европа; вона потребує для себе самої 900 міліонів кубічних метрів дерева, підчас коли Европа з'уживає прочих 350 міліонів.

— **Як доносять телєґрами до** тутешнїх часописий, то на оногдашнім засїданю віденського парляменту руські посли перейшли до острої опозиції. Котрийсь з руських послів невдоволений з партійного поведення ся віцепрезидента палати Кайзеркірхнера кинув до нього лїнією. Щоб пімститись за сю зневагу кинулись на руських послів німецкі християньскі-социялисти з кріслами. Посли погаратали ся в сей спосіб, що кількох віднесло навіть досить поважні покалїченя.

— **Дня 20. Децембра с. р. від**булись річні збори Братства св. Андрея, від. 66 Р. Н. Союза, в Ню Йорку.

З справозданя уряду Братства показуєсь, що се братство розвиваєсь як найкрасше і має понад 500 долярів в касї.

До уряду Братства на 1908 р. вибрано: Григ. Пиртко, предс.; Іван Лазорчик, касієр; Василь Дичко, секретар. — Іл. Фединяк, заст. предс.; Н. Ватралїн, заст. кас.; А. Курпик, заст. секр. — Надзир. хорих: Мих. Ґарко і Ів. Малїщак. — Дверники: П. Вандрівчак і Стирко Мих. — Контрольна комісія: Гнат Тед. і Гижовский Ів.

— **Чпсло коний на сьвітї.** Всїх коний на сьвітї є 80 міліонів. З сего припадає на Европу 40 міл., Азію 11 міл., Африку 1.250 тис., Америку 25 міл., на Австралію 2 міл. В Европі припадає на Росію 22 міл. 100 тисяч; Німеччина має їх 4 міл. 200 тисяч а спроваджує ще річно коло 100.000. Франція 3 міл. 200 тис., Австро-Угорщина 4 міл., з чого на Австрію припадає 1 міл. 700 тисяч а на Угорщину 2 міл. 300 тисяч. Італія 740 тисяч а спроваджує з Угорщини ще 38 тисяч. Швеція і Норвеґія 700 тисяч, Данія 500 тисяч, Голяндія 285 тисяч, Бельґія 241 тисяч, Гішпанія 397 тисяч, Портуґалія 220 тис., Швайцарія 109 тис., Ромунія 844 тис., Болгарія 344 тис., Сербія 180 тис. Греція 100 тис., Туреччина 300 тис., Анґлія 3 міл., в Европі а 5 міл. по за Европою. В полудневій Африці є коний лише 250 тисяч, бо в послїдній війні з Боерами згинуло їх коло 340 тисяч.

Товариство гімнастичне „Гайдамаки“

повідомляє всїх своїх членів і тих, котрі хотїли би вступити, що головний мітинґ відбуде ся дня 28 децембра 1907 в гали під ч. 424 E. 5-та ул. о год. 8 ій вечер.

Десять літ тому
заложена
1205 **Европейска Аґенція Адвокатско-Нотаріяльна**
в DULUTH, MINN.

Переводить найдешевійше, найлїпше і найшвидше всї справи процесові і військові в Галичині, Угорщині і Росії.

Споряджує всякі документи і потверджує підписи конзулярно.

2-1-3 Листи просить ся адресувати:
Agencya, Box 609, DULUTH, MINN.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

В Турецкій неволі.

(Конець.)

Сидить раз паша на дивані, люльку курить, журить ся...

— Коби-ж не ошукав мене старший! Тільки гроший!..

Коли се чує: стук-стук у двері.

— Хто там?

— Можна?

— Можна! каже паша.

Дивить ся — а то його старший! Кинув люльку на бік, закашляв, дивить ся на старшого.

— Здорові були, ваша милость! — повідає той.

— Ну, що? питає нарешті паша: привіз?

— Привіз, ваша милость, та ще й з полем!

— Як то: з полем?

— А так, повідає, цілком: і з бандурою...

— Ну?

— А так... Але, не гнівайте ся, я з тих гроший іще три бандури замовив, коли тамта тріоне...

— Гарно... каже паша тай кличе свого касиера... Ось, повідає йому пять золотих! А приведи його сюди!

Привели Кочергу. Став він коло порога.

— Дати йому бандуру! каже паша.

Принесли бандуру, подали Кочерзі; сів він на поріг і почав грати й сьпівати стиха.

— А закличте сюди мою жінку! — повідає паша пошепки свому старшому.

Метнув ся той у жіночник:

— Пані! мовить; так і так, пан вас кличе...

Привів її.

Як прийшла вона, як побачила Кочергу — аж затрясла ся: й плаче й сьмієть ся.

— Діду, каже дідусю!... Заграй-же мені та засьпівай найкращої, найсумнійщої, — бо я вже потурчилась, побисурманилась...

Тьохнуло Кочержине серце, почувши таке від пані в своїй рідній мові.

— Він почав приграватн виразнійще, сумнійще тай засьпівав:

На Чорному морі, на каменю біленькому
Там стояла темниця каманая,
А у тій темниці пробувало сім сот козаків,
Бідних невольників.
То вже трийцять літ у неволі пробувають,
Божого сьвіта, сонця праведного
В вічі собі не видають.
То до них дівка бранка,
Маруся, попівна Богуславка,
До темниці приходжає,
Темницю одмикає,
Словами промовляє: „Гей козаки,
Ви бідниї невольники! Угадайте,
Що в нашій землі за день тепера?"
То тоді бідниї невольники зачували
Дівку бранку,
Марусю, попівну Богуславку
По речах пізнавали,
Словами промовляли:
„Гей, дівко бранко,
Марусе, попівно Богуславко!
По чім же можем сее знати,
Що трийцять літ у темниці пробуваем,
Божого сьвіта,, сонця праведного у вічі не видаем
То ми не можемо знати,
Що в нашій землі за день тепера.
Тоді дівка бранка,
Маруся, попівна Богуславка
Тее учуває,
До козаків словами промовляє:
„Ой козаки, ви бідні невольники!
Що сьогодня у нашій землі християнській
Великодная субота,
А завтра сьвятий празник
Роковий день
„Великдень".
Тоді ті козаки тее зачували,
Білим лицем до чорної землі припадали,
Дівку бранку,
Марусю, попівну Богуславку,
Кляли, проклинали:
„Та бодай ти, дівко бранко,
Марусе, попівно Богуславко,
Щастя й волі собі не мала,
Що ти нам сьвятий празник
Роковий день
Великдень
Сказала!"
То тоді дівка бранка
Маруся, попівна Богуславка
Тее зачувала,
Словами промовляла:
„Гей козаки,
Ви бідні невольники,
Та не лайте
Мене не проклинайте:
Бо, як буде наш пан турецький
До мечети від'їзджати,
То буде мені, дівці бранці,
Марусі, попівні Богуславці,
На руки ключі віддавати;
То буду я до темниці приходжати,
Темницю відмикати,
Вас всіх, бідних невольників,
На волю випускати".
То на сьвятий празник
Роковий день
Великдень,
Став пан турецький до мечети від'їзджати,
Став дівці бранці
Марусі попівні Богуславці
На руки ключі віддавати.
Тоді дівка бранка,
Маруся, попівна Богуславка
Добре дбає,
До темниці приходжає,
Темницю відмикає
Всіх козаків
Бідних невольників
На волю випускає,
Словами промовляє:
„Ой козаки,
Ви бідні невольники!
Кажу вам: добре дбайте,
В городи християнські утікайте;
Тільки прошу я вас,
Одного города, Богуслава, не минайте.
Моєму батьку й матери знати давайте:
Та нехай мій батько добре дбає,
Ґрунтів,
Великих маєтків
Нехай не збуває,
Великих скарбів не збирає
Та нехай мене, дівки бранки
Марусї, попівни Богуславки
З неволі не викупляє,
Бо я вже потурчилась,
Побисурманилась
Для роскоші турецької,
Для лакімства нещасного"....

Тут, — чує Кочерга, жінка паші голосно заридала, тай омліла. Заметушили ся всї, стали її очунати якоюсь пахучою водою, та ласкавими словами, а тимчасом Кочерга кінчав по тихоньки думу:

Визволь же, Боже, нас усіх козаків,
Бідних невольників,
З неволі тяжкої,
З віри бісурменської,
На ясні зорі,
На тихі води,
У край веселий,
У мир хрещений!

Вислухай, Боже, у просьбах щирих, у нещасних молитвах нас, бідних невольників!

III.
„Чорна вежа".

Пашиху винесли в її кімнати, а Кочергу паша казав арештувати тай стратити, за чари, які навів на його паню. Що вона, розболіла ся сама, нічого не помогло: паша не хотів відступити від покараня Кочерги. Пашиха випросила лише тілько, що замісто смертної кари, паша казав замкнути Кочергу в „вежу", не приковувати його там, дати йому, — нехай чаруе невільників. Тут були хитрощі пашихи тай злоба її на чоловіка-бісурманина...

Посадили Кочергу в вежу.

Темно було в вежі. Тюрма находила ся в низу, в льоху. Віконця малесенькі — горобцеви не пролетіти. Підлога ховзька, вохка, камінна, зо стін капала вода. А попри стіни сидять закозані козаки. Сидять, балакають одні з одними.

Учув рідну бесіду Кочерга, тай упав на підлогу, закрив лице руками і заплакав...

Господи! Господи! Ось де козацька сила!

Потім устав і каже:

— Здорові були, друзяки!

Нічого не відповіли йому козаки, лише поглянули на нього тай замовкли враз.

Зайшов Кочерга по-мацьки на середину льоху, став і каже знов:

— Ех, друзяки, друзяки! тай заплакав. „Давно, повідає згодом, я не плакав, — а тепер заплакав, але не бачу вас...

От один козак і каже:

— А хто ти?

— Бандурист, каже Кочерга.

— Бандурист, еге ж... і бандуру взяв сюди... А чому но в залізю?

— А тому, що я сліпий і нічого не зроблю...

— А якже бандуру взяв з собою?

— Упросив, каже пашу...

Сів Кочерга тут же на землю, поклав на коліна бандуру, тай заграв і засьпівав стиха:

Не ясний сокіл квилить-проквиляє,
Як син до батька, до матері з тяжкої неволі
В городи християнські поклін посилає
Сокола ясненького рідним братом називає:
Соколе ясний, брате мій рідний!
Ти високо літаєш,
Ти далеко буваєш —
Чому в мого батька матері ніколи не витаєш?
Полинь ти, соколе ясний, брате мій рідний,
У городи християнські,
Сядь, пади
У мого батька-матері перед ворітьми,
Жалібненько проквили,
Об моїй пригоді козацькій припомяни.
Ще моєму батьку-матері більшого жалю завдай.
Нехай батько-матуся
Мою пригоду козацьку знають,
Статки, маєтки збувають,
Скарби збирають,
Головоньку козацьку з тяжкої неволі визволяють
Бо, як стане Чорне море сограватн,
То не знати-ме батько-мати,
У котрій каторзі шукати:
Чи у пристані Козловській,
Чи в Цареграді на базарі.
Будуть ушкали*), Турки яничари набігати,
За червоне море у в Орабську землю прибувати.
Будуть за нас срібло-злото, не лічачи,
Сукна дорогі, поставами, не міряючи,
За нас брати.
То брат-товариш тее зачуває,
До брата товариша промовляє:
Товаришу, брате мій рідний! [посилати
Та не треба нам в городи християнські поклона
Свому батьку-неньці більшого жалю завдавати
Бо хоть наш батько-ненька будуть добре дбати
Ґрунти, великі маєтки збувати,
Скарби збирати,—
Та не знати-муть
Де в якій тяжкій неволі турецькій
Синів своїх шукати:
Що сюди ніхто не захожає,
І люд хрещений не заїзжає, —
Тільки соколи ясненькі літають,
Жалібненько квилять-проквиляють,
Нас бідних невольників
У тяжкій неволі турецькій
Добрим здоровлем навіщають.
Тоді дала ся бідному невольнику
Тяжка неволя добре знати:
Кайдани руки-ноги поз'їдали,
Сирая сириця до жовтої кости
Тіло козацьке проїдала.
То бідниї невольники на кров, та тіло поглядали,
Об вірі християнській гадали,
Землю турецку,
Віру бісурменську
Проклинали:
Ти земле турецька,
Віро бісурменьська,
Та розлуко християнська!
Уже бо ти розлучила не одного
За сім літ войною:
Мужа з жоною,
Брата з сестрою,
Діток маленьких з батьком-ненькою!
Визволь, Боже, бідного невольника
На сьвяторуський беріг:
У край веселий,
Між мир хрещений!

Скінчив Кочерга, — коли чує: плачуть козаки аж стіни трасуть ся.

— Не плачте, друзяки, каже: швидко може всі ми побачимо матір Україну.

Задзвонили козаки залізом.

— Ех, кажуть, не сьміи ся ти над нами, діду.. Чи знаєш ти, де ми сидимо?

— В тюрмі...

— А в якій тюрмі?... В „Чорній вежі"!

— Так он воно що! — Каже Кочерга! — Та я про сю вежу й пісню знаю... тай тее..

І засьпівав ще одної пісні..

А в тій пісні говорило ся ось про що.

IV.
Замуровані ножі.

Бов на Вкраїні козак Тарас, коваль та такий дужий, що сам підняв із землі давін і завісив на дзвіниці.

Навкучило йому ковалювати:

— Піду, каже, в козаки!

Зібрав до себе сто двацять козаків, таких же, як і він, — тай каже:

— Підемо на Царгород!

*)опришки.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Добули собі чайки, та в Чорне море, та просто на Царгород.

Пускають кораблї на дно, розбивають ґалери з невольниками.

Кличе султан турецький свого везира:

— Спати, каже, не можу спокійно, поки не піймають оттого гайдамаку Тараса...

Піймай його... Ось тобі мій пояс: піймаєш — нагороджу, а нї — то повісь ся на сім поясі!

Ось як у них!

Зажурив ся везир. Зладив пять кораблїв з пушками тай кличе капітанів:

— Маєте, каже піймати Тараса; а нї — то будете стремітя на залізних колах.

Поплили ті за Тарасом. Ледви не-ледви найшли! Ну, тай була-ж вам баталія!

Але нарешті Тараса таки піймали, а з ним трийцять козаків. А девятьдесять, значить, порубано...

Привели їх до везира, той казав посадити їх у Чорну вежу, а сам поїхав до султана.

— Так і так, каже. Варто їх почвертувати або всадити на коли.

Султан похитав головою.

— Не злякаєш тих козарлюг. Видумай, каже, на них щось хитрійше.

Думав, думав везир дві неділї, тай не міг нічого придумати.

А тамчасом вийшло ось що:

Була у султана одна баба з України. Пекла вона хліб для султанської челядп, а як привели козаків, то казали їй і козакам пекти хліб. А що козакам давали гірший хліб, то для них усе й пекли й держали осібно. І ніхто того хліба не вживав, бо вважали його за поганъ. І так усї й знали, що прийдуть із тюрми сторожі, та заберуть на тачки, повезуть у тюрму і кинуть їм, як собакам:

— Жеріть!

Самим хлїбом їх годували!

Коли се раз якось кинули їм кождому по хлібі; значить, трийцять хлїбів, — козаки й зломили їх, а в кождому хлїбі по ножеви та по пилочці...

— Еге, гадають...

Сховали вони те, а в ночи повідпилювали кайдани з рук і ніг.

Рано приходять узброєна сторожа, дивити ся, чи всї вони, — а вони метнули ся на сторожу з ножами, позабирали від неї шаблї, пістолета, вдарили з тим на другу сторожу на дворі, відбили ся й від неї тай просто на море, тай сховали ся в скалах, — а в ночи втекли, напали на одну ґалеру, визволили відти козаків-невольників, що були за гребців, тай утекли.

Але Тарас не дурень. Як перебили вони першу сторожу, він відвалив у тюрмі, в підлозї камінь, сховав туди пять ножів і всї пилки, тай знов привалив:

— Не менї, мовляв, то може другим буде колись треба...

Про місце, де сховано ті ножі, в пісні не говорило ся, про се казав Кочерзї устно його батько — Тарас, а він і нагадав собі те тепер, почувши від козаків, що він отсе попав якраз у Чорну вежу...

V.

На волї.

Ну, скінчив Кочерга сьпівати пісню козакам. Мовчать козаки. А далї й каже один:

— Ех, не для нас оце.

— А що? питає Кочерга.

— Та тота, мовляв, баба, що пекла козакам хліб. І поглянув на Кочергу:

Чуєш, діду!

— Та може у султанській кухнї... може й тепер там є така кухарка...

— Нї, каже Кочерга, нема.

— А нащо-ж ти нам сьпівав отту пісню?

— Та я ж її не всю просьпівав...

— Як?

— А так,..

Дивлять ся на нього козаки.

— В пісні, каже Кочерга, не все говорить ся. І вляв, та щей розказав їм про ножі і про пилки. А далї й каже:

— Треба пошукати.

— Ну вже, вони певно заржавіли...

— Е, нї; вже коли такий козарлюга ховав, як Тарас, то не заржавіли..

Прийшла ніч. Почав Кочерга шукати в кутиках. Мацає каміне в однім, і другім і третім кутику — міцні, не рушають ся. Коли се в четвертім кутику немов трошечки рухнув ся камінь. Стукнув кулаком: загуділо.

— Еге! думає. Потім і голосно говорить: Еге!

— Найшов? шепчуть козаки.

— Еге!

Помацував ся Кочерга коло камена, тай вийняв його...

А козаки сидять, притаїли віддих. Слухають.

Кочерга поклав камінь під стїну тай каже:

Тепер моліть ся, хлопці... Що Бог дасть...

Сягнув у яму, мацає — клуночок, рукав від одежи..

А козаки знов шепчуть:

— А що, діду?

— Моліть ся, моліть ся, каже Кочерга.

Посяг у рукав, пальці дрожать, серце завмерло.

— А що?

Справді ножі, та не пять, а десять, а окремо, в ваті всї трицять пилок! І цілісенькі...

— Господи, Господи! шепчуть.

І перепилили козаки кайдани, вигострили ножі, а як настав ранок і прийшли до них на ревізию — то вони, немов у тій пісні, вхопили ся з тюрми, перебили сторожу тай усї з Кочергою кинули ся просто до моря, а там на чайки, що стояли коло берега, потручали в море керманичів, ухопили за весла, тай поплили.

Поки очуняли Турки, а вони вже далеко на морі, так що й не видно.

Післали за ними погоню, та вони її всю перебили тай утекли всї

На ясні зорі,
На тихі води,
У край веселий,
Між мир хрещений...

Звідки взяли ся і що значать назви „Русь“ „Україна“?

(Дальше.)

Ось так перейшли ми історию назв „Русь“ і „Україна“ від найдавнїйших часів, які затямила память наших предків, аж до часів найновійших. Усе, що ми розказали дасть ся зібрати коротко в слїдуючі точки:

1) Назви „Русь“ і „Україна“ майже рівно давні, бо назва „Русь“ з'являє ся уже в 9 ім столїтю, а назва „Україна“ в 12 ім столїтю; виходить з того, що назви „Україна“ не видумали жадні Ляхи, бо сю назву сотворив сам наш нарід ще в тих часах, коли були руські князї, а Ляхів у нас ще не було;

2) Обі ті назви повстали в осередку нашого народу, над середущим Днїпром, в околицях Київа;

3) Обі назви означали зразу лише малий простір землї над середущим Днїпром, в околицях Київа;

4) Обі назви розширили ся опісля на великі простори землї, а то через се, що в давнїйнї київське племя „Русь“, а пізнїйше казацька Україна, відгравали головну ролю в політичнім і культурнім житю широких земель по обох боках ріки Днїпра;

5) Назва „Русь“ була зразу довгі віки назвою династично-державною, княжою; назва „Україна“ відразу була народною, бо серед самого народу зродила ся;

6) Назва „Русь“ аж по довгих столїтях стала приймати ся серед широких кругів народу яко назва національна, але разом з тим дістає вона аж три значіня, відповідно до сего, що витворили ся три „руські“ народи; назва „Україна“ приймила ся серед цїлого нашого народу дуже скоро в часах Хмельничини;

7) Серед нашого народу, а так само у західно-европейских чужинцїв, назва „Русь“, означала лише наш, українсько-руский нарід, а в часах Хмельницкого стала вона у нас однозначною з іменем „Україна“;

8) Назва „Русь“, яко назва староруської династично-княжої держави, не мала цїлком національного значіня; коли-ж пізнїйше присвоїли собі її аж три окремі, „руські“ народи, і коли через се дістає вона аж три окремі, національні значіня, тодї стає вона незда́тною до відріжнення тих трех „руських“ народів від себе. Через се аби уникнути непорозуміня, один „руський“ нарід зачинає звати ся „Білорусами“, другий „Москалями“, а третий „Українцями“. — Натомість назва „Україна“ разом з своїм політичним розширенем зискує чисто-національне значіне на означене нашого народу та викличає всяке непорозуміне, про який нарід вона говорить;

9) Задля тих власне причин назва „Русь“ і „руський“ загибають у тої части нашого народу, що прийшла під Росію, а іменно дїє ся від тодї, від коли російські царі заборонили Москалям імя „Москаль“ а наказали уживати лише імени „русскій“. Від тодї назва „Україна“ займає місце давної назви „Русь“;

10) Нині назва „Русь“ заховала ся лише в австрійско угорскій части нашої землї, яка не стикає ся з Москалями („русскими“), натомість в Росії уживають тамошні Русини лише назви „Україна“.

З сказаного доси виходить, що національною назвою нашого народу есть так само добре імя „Русь“, як і імя „Україна“. Назва „Русь“ має однак за собою по перше ту невигоду, що вона що иншого значила тому 1.000 років, а що инного значить тепер. Тому 1.000 років була се держава „руської“ династиї в Київа, а жадного народу „руського“ ще не було, бо тоді загалом ще не було великих народів, а були лише дрібні племена. Нинї назва „Русь“ уживає ся лише в Галичині і есть се національне імя на означене нашої народности в відріжненю від Москалїв і Білорусів. Коли отже хтось в якій науковій або політичній статї ужие слова „Русь“, то не все можна знати на певно, яку то „Русь“ має він на думцї, чи ту давну, зложену з усяких славяньских і неславяньских племен — чи сучасну „Русь-Україну“ т. е. край, засе лений Русинами.

(Дальше буде).

З Спрінґфіль, Масс.

„Ще ся той не вродилъ, щобы кождому догодилъ,...“ писали недавно в сьвятій по етимольоґічній „Правдѣ“ з Олифанту нянько Обушкевич.

Г-м?.. Що прада, то воно в тій „лемківскій“ пословици, є подекуди троха правди, або инакше сказати, що татуньо Обушкевич мають рихт!...

Бо кільки то — ти чоловіче нераз написав собі нервів і жолудка, кільки мусів нераз був насьпівати похвальних меморіялів в „пользу“ своїх одномишленнаків, „абщерусcов в Америкѣ“, а се все лишень на то щобись на старі літа притиснений „до муру“ змушений був прямо плюнути на се, що до тепер було у тебе ідеалом!...

І если не хочеш дальше компромітуватись перед опінією своеї, і чужої публики в Америці, кивай за часу пятами від усьої полїтики, хоть би нетільки противились тому одномишленники „въ поза Океана“, але навіть сам Миколушка цар „в Петро-градѣ“ бо инакше, буде тобі тепло!... Таке то...

Незнаю уже, як воно таке могло стати ся, досить, що як о. Обушкевичови при „Правдї“, так і менї тут в тих сторонах доля лукава, зачинае цілком, а цілком недописувати.

Тож махнувши, як то кажуть ся, рукою на цілий Голійок і я собі, всів на трамвай, й проїхав о десять цнт: дороги дальше, до так зв: місцевости Спрінґфіль, в надії, по тут знайдесь щось інтереснїйшого для мене, а там еамим, й для наших пов. читачів.

Саме місточко Спрінґфіль, досить велике, чисте, і хороше, хоть розтягнене, з воздухом мов хрусталь. —

Не бачиш тут сього звіс ного по більших промислових місцях „людского божевілья“ за дочесними маетками, бо тихо тут якось, і поважно...

Фабрик тут мало. Усього, о скільки міг я тут засягнути інформаций, одна чи дві фабрики, на так звн. West Springfield, до продукциї „грошевого паперу“ і одна вовняна, себто сукна фабрика, в котрій по причині звісного теперішного капіталістичного „кракху“ виплачено майже усїх робітників. Проче, то як оком сягнеш, склади з ріжного рода фармерскими продуктами, величезні крамниці, банки.. різні, реставрації, „квік-ловчі“ „таємничі“ готелї... а на остаку, множество ріжного рода сальонів, з несчисленним множеством „джинів“, горівок, „гат-румів“ й других,

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогкість, уникнуть ругатизму і невральгії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру

коли почують перші симптоми. Сей лїк роблений згідно з острим німецким законом і мае 35 лїтну незахитану славу.

На продаж у котрого небудь аптикара, по 25 і по 50 центів або у властителїв.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Бог знае яких, смаколиків! Суть тільки у тім, що тут, як взагалї і по усїх місцевостях, если у тебе, чоловіче, нема зломаного сотика в кишени, то можеш сарако ждати і лизати слинку, до тих „джинів“, перед виставовим вікном сальону!

„Не для пса ковбаса!“, бо ми тут на когось лучшого ждемо, а не на такого голого дудка як ти"!.. глузує найвиразнїйше з тебе, якийсь Сьв. Францїшок, чи який там другий сьвятий угодник, з поза шиби. Во треба вам знати, що богобоязливі Спрінґфільскі готельники малюють на своїх фляшках, яко знатока „горяних спецеялів“ сьв. Францїшка.. От що!.

З того знова виходить, що колись і сьвятий если й жаьонувь собі з одного, то нїчо йому мабуть не стало ся... Коли тепер?

Тепер, хотайбись був й найвірнїйшим Христианином, то окроїть ся тобі з „пейди“ заледви тільки, щоб часом переполокати горло.. Іги! а попри се будь певний, що ще добре не вмреш, а вже ждє на тебе смола... і сїрка!.. Відному, то завше вітер в очи, тай тільки. —

Одже бачите, пов. читачі, що і тут не було що довше попасати; тож пожелавши в души усїм Спрінґфільским готельникам зломаня карку, враз з ї віми „джинами“.. махнув я на Спрінґфіль рукою, і вернув домів...

Михайло Беля.

ПЕРЕСТОРОГА.

В виду того, що по причині теперішної фінансової і економічної кризи в Америці нарід масами покидає новий сьвіт а шифи суть страшно переповнені, так, що треба по два і більше тижнів ждати в Ню Йорці на вільне місце на шифі, тому просимо, хотячи тим, що заміряють їхати у Старий край заощадити непотрібних коштів і видатків уважати на слїдуюче:

Хто заміряє через наш Банк купити шифкарту, нехай найпізнїйше два тижнї наперед повідомить нас листовно як слїдує: 1) Своє імя і назвиско, 2) Кілько має лїт, 3) Котрого дня хоче відїздити, 4) На яку лінію хоче шифкарту, 5) До якого краю, міста або села. Подаючи відповідь, треба залучити гроші на шифкарту, так, щоби ми могли єю сейчас замовити. В противнім разі ми не можемо за нїщо відповідати і кождий буде собі сам винен, наколи прийде ся йому яких два, три тижні ждати на шифу в Ню Йорку, щоби дістати місце, та безпотрібно тратити кроваво зароблений гріш.

R. Publishing & Exchange Co. (Swoboda)
184 Hudson St., New York, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
... Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co.

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

виходить для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тижня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба все-гди з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мoнi ордер). Money order, то є карточку, котру дістане від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам. Без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
... Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Опир війни

Напружені відносини між Японією і Америкою велять Американцям призадуматись над евентуальною війною. Опир війни, в якій Японці виказали вже раз хоробрість, зручність і посьвячене сягаюче до немислимих границь, не дає спати синам свобідної Америки, які починають обробляти се питане в літературі та публіцистиці. Своєю дорогою, державний скарб Зедин. Держав не засипляє рівнож сеї справи і нагромадив доси на евентуальну війну з Японією 3¼ мілярда в золоті, через що настав у цілім сьвіті такий нечуваний брак гроша.

Американці мають фантазию, тому один з дневників, що виходить в Шікаґо, помістив в недільнім додатку цікаве оповідане Нортона п. в. »Щезаючі фльоти«, в якім описує вже нині війну Сполучених Держав з Японією і з еі союзницею. Англією. Японія нападає на Сполучені Держави. Щасте хилить ся з початку на еі сторону, однак вкінци она програє війну, завдяки якомусь страшному, тайному оповитому винаходови, на який здобув ся американьский ґеній в хвилі остаточної небезпеки. Се правда, що Америка має свого Едісона, але чи справді винайде американьский ґеній в остаточній хвилі щось такого, щоби японьскі кораблі щезли з лиця землї і не загрожували нікому більше в будуччині, — се ще велике питане.

Иншої гадки є капітан маринарки, Річмонд Гобзон, що стає на становиску більше реальнім, бо брав вже участь у війні з Іспанією і уміє орудовати не фантазиєю, але числами і фактами, яких шукає в статистиці обох ворожих держав. Він отресьвідчений, що Японія може в кождій хвилї зайнати Гавайскі острови і Філіпіни без великої трудности, а коли їх займе, тоді годї буде еі звідтам усунути. По гадцї Гобзона фльота Америки, розсипана на всі сторони, мусить програти війну з таким досьвідченем і заосмотреним у всі засоби противником, як Японія. По знищеню американьскої фльоти Японці заняли би без перепону острови Алевцкі і Аляску, де утворили би нову операцийну основу і розпочали би зачіпні кроки разом з другою армією, яка найшла би ся на Гаваях. Гобзон вірить, що ціле побереже Пасифірку від Мексику до пресмику Берінґа впало би в руки ворога, заким Сполучені Держави були би в силї виставити, уоружити і перевезти через прериї і Скалисті гори армію, яка була би в силї стерти ся з японьскими військами на суші.

Гобзен звертає увагу, що колиб лише Японія задумала окуповати Америку, то сейчас може она покликати під оруже десять тисяч своїх підданих на Філіпінах, пядесять тисяч на Гаваях, 100 тисяч на західнім побережу Сполучених Держав і 25 тисяч на границї Мексику, отже разом 185 тисяч людий, бо так богато японьских еміґрантів, спосібних до війни, находить ся вже нині в Америці. Гобзон стверджує, що Японія має вже нині в Америці два рази більшу армію як Сполучені Держави зі своїми міліциями. Коли Японці, завдяки своїй торговельній маринарці, були в силї в часї війни з Росиею за одним заходом всадити на пароходи сто тисяч людий, а їх маринарка чим раз більше розвиває ся, то з часом она буде могла перевезти за протягом кільканайцати днів двіста тисяч жовнірів на Гавайскі острови, де місцеві Японці долучили би ще своїх пядесять тисяч людий. За місяць могли би сі війска почати операциї на териториї Каліфорнії, де висїли би на сушу під ослоною японьских армат.

Протягом других шести недїль прибуло би до Америки дальших двіста тисяч японьских жовнірів, а протягом девяти місяців розбило би табор міліон знаменито вишколеного, японьского війска між Пасифіком а Скалистими Горами. Против сеї армії міг би вашинґтоньский ряд вислати свою постійну армію зложену з 75 тисяч жовнірів і около 125 тисяч з посеред міліций. Допєрва поза сею неповна 200 тисячною армією могли би орґанізувати ся охотничі війска, зложені вправді з людий інтелїґентних і повних патриотизму, які однак не мають ніякого поняти про війскове образоване і війну. Перевіз такої армії, зложеної з охотників був би знов утрудневий, бо до сего часу моглиби найти ся всї комунікацийні дороги в руках Японців. Тому радяв Гобзон як найскорше перевезти цілу фльоту на Пасифік (:що і минувшого тижня наступило:) і задержати еі в портах Філіпин і Гаваю. Крім сего проектує Гобзон, щоби Америка побудовала нову фльоту на Атлянтику, а на всякий спосіб, щоби оминала війни на довгі літа, не зважаючи на провокациї.

Замітне, що хоть Американці вірять в свое патриотичне пожертвоване на случай війни, вже послухали одної ради Гобзона і перенесли свою ескадру на Пацифік. Нема також сумніву, що не занедбають також другої ради Гобзона і в недалекій будучности побудують нову фльоту на Атлянтику. Чи перебють Американці в сей спосіб воєнні пляни Японії? — се покаже будучність. Колиб однак Японці рішили ся на війну зі Сполученими Державами — то вчинять се з знаменито обчисленим і обробленим пляном, чого дали доказ у війні з Росиею.

Цісарска амнестия для військових дезертирів.

Урядова „Віденьска Ґазета" (Wiener Zeitung) оголосила цісарску амнестию (дароване кари для війскових дезертирів. „Дезертиром" є той: 1) хто не ставить ся на час до бранки; 2) рекрут, що не ставить ся до служби війскової; 3) жовнїр, що втік з війска; 4) розервіст, що не являє ся на вправи (маневри), та не можна його відшукати. За то все є строга кара арешту.

Дуже острі приписи про дезертирство показали ся однак в теперішних часах вже застарілими, бо нині нарід не гние на однім місци, але їздить за зарібками по всім сьвіті. Через се в Австриї намножило ся дуже богато випадків дезерциї і много людий не може вернути з чужини до краю, боючи ся кари. Тому на жадане народних послів правительство мусїло так зарядити, аби дезертири могли вертати до краю. До сего власне має послужити цісарска „амнестия", с. є. дароване кари для дезертирів. Ся амнестия обовязує вже **від 2 грудня с. р.**, а користати з неї будуть слідуючі дезертири:

1. Всї, що ще сиділи в день 2 грудня с.р. в арешті за дезерцию або за непослухане війскового візваня — зістали з днем 2 грудня с. р. випущені на волю і приділено їх до компаній для покінченя служби;

2. Всї, що дня 2 грудня с. р. були ще в слїдстві (чи в слїдчім арешті чи на волі) за дезерцию або за непослухане візваня війскового — є вільні від слїдства і не будуть карані;

3. Всї заочно засуджені за дезерцию, за неставлене до бранки чи до маневрів, або за непослухане війскового візваня, що пробувають за границею (в чужині) або укривають ся в межах держави; однак будуть карані **лише тоді, коли вони найдальше до дня 2-го грудня 1909 р. зголосять „добровільно" і „особисто" в команді полку або в старостві.** Як же вони самі „добровільно" і „особисто" не зголосять ся, лише так приїдуть до Австриї, то їх готові зловити і судити за дезерцию. Для того найліпше буде, як такий дезертир, вертаючи з чужини, зараз на граничній стациї приступить до австрийского комісаря полїциї і зголосить ся „особисто", що він є дезертир і „добровільно" ставить ся до служби. Так само можна зголосити ся в найблизшім старостві або в жандармериї. **Сего не треба ніяк занедбувати** —бо инакше буде біда! Хто так зголосить ся, тому мають видати на письмі потверджене, що він „особисто" і „добровільно" зголосив ся — і він може їхати свобідно аж до свого староства, де має зараз зголосити ся, аби відслужити свое при війску. (Значить: амнестия увільняє їх від кари, але не увільняє від служби).

4) Амнестию обняті також всї, кого війсковий суд покарав довшою службою войсковою (надслугуванем) і з днем 2. с. м. їх „надслугуване" вриває ся. Хто ж ще не скінчив навіть своеі обовязкової служби, а потім мав би ще „надслугувати", той вже не буде надслугувати.

5) Хто був засуджений за опущене маневрів, той не буде вже караний і не буде відбувати маневрів.

6) **Хто ухилив ся самовільно від обовязку служби війскової, а тепер скінчив уже 33 роки життя, і зголосив ся сам „добровільно" до власти війскової, або до староства — той вже ніколи не буде служити.** Але треба зголоситись добровільно.

7) Хто здезертирував, аби ухилити ся від кари за иншу провину (приміром; за непослух, за бійку, за крадїж то що), той — як сам зголосить ся — не буде караний за дезерцию. Але кару за тамту иншу провину мусить відбути.

8) **Виключені від амнестиї є ті, що дезертирували вже другий раз.**

Ось таке цісарске розпорядженє про амнестию для дезертирів.

І се і те.

Бо то кажуть деякі люди, що то не варто тепер жити на сьвітї. Но ссер!.. Правда, і я давнійше так само думав — але тепер, відколи неначе та манна, або благодать Божа, злинув на нас, американських Русинів, ясний луч з неба, воплотивший ся в „Амер. Голос" побачив і я, що і мое жите таки представляє якусь вартість. Бо прошу собі подумати: до сих пор не то аби яка собака, але навіть і Ам. Голос не знав нічого про Харлампія Черепаху. І думав я, що уже умру такий забутий людьми та Богом десь в кутку, неначе сирота. Та ба!.. Я не втягнув в рахубу всеві дучости „Ам. Голосу". Сей не то що, віднайшов мене, але вигребав у мене сотки ґеніяльних талантів, та навіть надав менї шляхоцтво, мабуть в нагороду за усі добрі діла, які я завсїгди хотїв робити. Днесь на сїй дорозї складаю ему подяку в імени цілої Руси, за се що недав пропасти на чужинї такій людинї, як Харлампій. Бо прошу подумати: Харлампій Черепаха!.. Се не якесь звичайне собі імя, не якесь там, прости Господи гріха, та з перепрошенем сонця ясного, місяця і зьвізд, та всїх васчесних читачів, Ладик чи Баландиґа, але поважне собі імя, що є що в губу взяти: Хар-лам-пій Че-ре-па-ха.... І за доброту я постановив після моїх марних сил віддячити ся Кир Пану Редакторови. І ся моя добріить серця туй туй булаб загнала мене в країну вічної щасливости, ідіже нїсть ні болїзни нї печали нї воздиханія, но жизнь безконечная. Та се була одинока причина, чому я не давав так довгий час знаку житя. І тут знова показала ся в цілій наготі добрість Кир Пана Редактора, бо він в великій печаливости о мене розписав сейчас в своїй ґазеті пошукованя за мною і що найважнійше не взяв за се від мене нї цента!..

Однак зробив мені одну велику прикрість: казав доносити про мене до парохіяльного уряду. Носсер! Не здуриш аптикаря!.. Від часу, коли мене скинули з куратора параф. комітету, я з церквою не маю нічо спільного, я став на злість усім завзятим соціялістом хотяй, признам ся, так на ухо, то розумію ся на соціялізмі тілько, що медвідь на зьвіздах — пристав до призвитерян і будую нову церков!.. Єссер!.. І не відступлю від свого хиба що мене перепросять і виберуть знова за куратора!... Але про се иньшим разом, а тепер вертаймо до моеї вдячности.

Олжеж хотячи яко тако віддячити ся за усю добрість Кир Пана Редактора спакував я кільканайцять чисел „Ам, Голосу". Беручи сю часопись, не міг я призабути за „Поступ". бо то, знаєте, сі обі ґазети тепер дуже люблять ся, та себе взаїмно дуже величають. Вправді злобні люди кажуть що: „яке їхало, таке здибало", але я можу всїх запевнити, що то брехня. Отже, як сказав я уже, спакував я по кілька фунтів патріотизму з одного і другого ґатунку у одну пачку, додав до него, гей би омасту або шкварків фотоґрафії Кир Пана Редактора і г. Ладика, гай вибрав ся у сьвіт голосити їх добрість та славу підсьпівуючи собі під носом наймоднійшу Ню-Йорску пісоньку.

Ог і бувбим на смерть призабув за сю пісоньку. А то уся тепер наша слава. Она повстала в той спосіб: Кир Пан Редактор, хотячи віддячити ся г. Ладикови, також Редокторови за похвалу Кир Пана Редактора в числї 49 „Поступа", купив собі фуяру, та в одну місячну ніч вибрав ся під вікна г. Ладика Редактора, та при акопаніяменті фуяри почав сьпівати ему серенаду. Слова і музику скомпонував сам Кир Пан Редактор. Вправді злобні язики кажуть, що то є та сама нута, що і в пісні „Мир вам братя", однак Кир Пан Редактор закляв ся на все найсьвятійше, що нута є так само оріґінальна, як і всі статї в „Амер. Голосі". Гадаю що таке запевнене повинно замкнути роти раз на все усім недовіркам, які розголошують, що буцїм то усі високо-соціялістичні статї в „Амер. Голосі" як „Про комети", „Як квасити капусту", „Вплив сонішних плям на гните бульби" і т. д., то тілько передруки з иньших часописий. Одже Кир Пан Редактор ставувши під вікнами почав сьпівати низько-низенько, басом неначе з дна бочки:

„Dajże pyska panie Ladick,
Абщерусска скатіна!
Хрунів Русь все мала много.
Тепер має ще нас два..."

На се відчинило ся вікно і роздав ся солоденький, тоненький як павутинка сопран г. Ладика:

„Хто ся роду вирік свого
Менї другом буде все!
Хоть ти вишмарив мя з віча.
В „Ступі" я хвалю тебе!."

На се з долини відповів знова архибас Кир Пана Редактора:

I хоч зрадників народу
Вішали все на вербі
Panie Ladick, не жури ся
Тепер Кир Пан при тобі."

І знова з гори сопран:

„Дайте пику Кир Ґаспадін *)
Малорусска скатіна
Будем тепер разом рити,
Рити, рити будем два!

Тут восторг обох дійшов майже до телячости. Г. Ладик коміть головою кинув ся з вікна в обійми Кир Пана Редактора, і оба засьпівали в дуеті:

„Разом руки си подаймо
І як братя ся любім,
Риймо, риймо, риймо, риймо
Буде один пастир й хлїв."

*) Тут мушу Вп. читачам зробити одно мале обяснене. Г. Ладик, яко справедливий общеросс не годен без спазмів і кон-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

вульсій вимовити слова „пан", а що се слово приходить в назвиску його теперішного друга, тому він, щоби по кождім разі, коли вимовить назвиско свого друга не розхорувати ся, перехрестив его по „общерусски" з Кир Пана на Кир Ґаспадіна.

Але я розговорив ся, та зовсім призабув на се, що хотів був на початку сказати. Отже вертаймо до річи. Як уже я висше згадав, спакувавши у пачку оба ґатунки патріотизму вибрав ся я у съвіт. Ів на трен, пачку положив обережно коло себе тай дав думкам волю. Про всі лякє я думав. Думав, яка то тепер у нас біда, згадав, як то ревно виглядає на образку в 10 і 11 числі „Ам. Голосу" безкористовна любов до народу Кир Пана Редактора, де він відбирає людям доляри, та тождому хтоб часами посьмів недати, грозить, що его побє великою трубою. І полинув я гадками у сї щасливі колись часи, коли то Кир Пан Редактор відбере усі доляри. Як то тоді щасливо Русь заживе!.. Дальше полинув я гадками і згадав про величаве віче 7-ого дец., на якім Кир Пан Редактор прирік випроцесувати від Американців статую „Свобода", що стоїть при в'їзді до Ню Йоркского порту і примістити там наш рідний еміґраційний дім. І сльози станули мені в очах на згадку про сей величавий ентузіазм з яким віче ухвалило одноголосно за усі поповнені і не поповнені еще заслуги Кир Пана Редактора виплатити половою, попейнтувати на зелено і поставити на самісїнькім чубку статуї.

В сей спосіб по перше: віддасть ся честь правдивій заслузі, по друге: буде се великою рекламою для нашої нації, бо кождий вїзджаючий до порту сейчас побачить Кир Пана Редактора з величезною трубою і довідає ся в сей спосіб про наш нарід, а по трете: місто заощадить собі богато тисячок долярів, бо не буде потребувало сьвітити сьвітла на статуї, позаяк така голова як Кир Пана Редактора, та ще й до того попейнтована, буде сьвітити сама собою і в день і в ночи. На долині на вічну памятку буде виписано величезними буквами:

„Прикро, як „Ам. Голосом" [пописаний папір
Беруть шевці роботу завивати,
Та ще прикрійше — путнику [повір
Як шевць береть ся критики [писати

І Бог знає як довго був би я снував мрії про будучу славу і щастє Руси, коли б не якийсь несупокій, що проявив ся у мого товариша подорожи та перебив мене.

Пфуй!.. мені бачить ся, чи не цинамон ви везете;.. промовив до мене товариш подорожи показуючи на мою цїнну пачку.

І дійсно воздух став незвичайно прикрий. Я чув, що блїдію, однак мовчав ем. По хвилині мій товариш встав, притулив свій ніс до пачки, понюхав головою і спитав:

— Кварґлї везете?

Ні — відказав я, се лиш прібки нашого патріотизму...

Так, так... процїдив він крізь зуби. Дивні і недостажні суть діла Господні.. Тут встав, збив шибу в вікнї вагона і виставив ніс на сьвіжий воздух...

І я потонув опять у мріях.. Так так... Сей наш патріотизм. Чого то не звалює ся на його рахунок. Возьміть хотяйби і нашого епископа. Колиб так, примі́ром Поляки дістали свого епископа, сейчас згуртувалиб ся до куци, почали кричати про маткен Боском Ченстоховскою, про Польскою, крулєство і т. д. Чогоб то они не доказали... Го, го!.. Але наш Малорос хитрий, не з таких... Ануж наш еписком не є патріотом? Що тоді буде? Не здурит таких людий як Кир Пан Редактор. Прецінь і циган набив наперед свого сина, щоби не халасував солонину з тої безроги, яку він доперва думав украсти. А наш Кир Пан Редактор мабуть гірший від цигана!? Ніколи! Наш епископ в правді ще не мав ще часу зробити ні нічого доброго ні злого, однак на случай, коли він так мав показати ся злий та спровадив яке нещастє на Русь? Не зашкодить его уже тепер наперед, так як циган свого сина, набити. А се все з патріотизму...

Добродію!.. Я бачив уже ріжні патріотизми, однак такого, як ваш не доводало ся менї ще здибати — сказав мій товариш закашлюючи ся...

Слова сї мені заімпонували. В них видно було уванє для патріотизму Кир Пана і г. Ладика Редакторів. Однак мимо того я став приходити до переконання, що такой конче треба щось робити аби удержати ся при житю. Я запропонував цигара. Мій товариш признав, що се незла гадка. Закурились мо і почали сьмо вмавляти в себе, що се помагає проти такому намацальному пригадуваню ся нашим носам Кир Панового патріотизму. Однак по хвилині випали нам цигара з омлілих рук, та мій товариш промовив тяжко вітхнувши:

Ні! се здееть ся на нїщо! Щоб ту такого винайти...

Мені не приходило нїчо до голови, хотяй я відчував таке давлене в горлї, що не годен був говорити..

В тім мій товариш крикнув радісно: Є!. Я тут маю щось такого, що відразу успокоїть цїлий той патріотизм. І видобув баньку з карбольовим квасом та злив цїлісїньку мою пачку з „Ам. Голосом" та „Поступом" і фотоґрафіями.

Я сїв заспокоєний...

Однак не на довго. Обі перфуми поміш ли ся в такий спосіб, що ми мусї ли втїкати за двері.

Тимчасом на дворі був тріскучий мороз та ми страшне перемерзли.

На першій стациї, на якій трен задержав ся, мій товариш зник, однак по хвилині вернув з величезним, твердо випакованим мішком.

Но, если тому патріотизмова тепер не догоджу, то вмиваю руки від всього та най ся діє воля Божа. Видко, на сей патріотизм нема ліку.

І видобув з мішка старту піря, сушених яблок, листе тютюнове, старі чоботи, асфальт в кусниках, сірку та пару бучерских фартухів. Уложив з того всего старту на бляхї і підпалив. Гадаю, що навіть двоїлітний труп на був би в силї видержати того всього, що тепер наступило.

Всї запахи змішали ся і дійшли до такої сили, що нї одна животина но могла сего знести. Однак патріотичний запах з „Америк Голосу" і „Поступу" вибив ся понад все, неначе через сю цїлопальну жертву набрав нової сили Що то за оргія запахів наступила в нашім ваґонї! Я не видержав і одним скоком опинив ся на платформі. Мій товариш хотів се саме зробити, однак в половині дороги забракло ему віддиху і рухнув на землю і заки я вспів витягнути его за ковнїр, туй туй не стріла мене така сама судьба.

Прийшовши до себе, він слабим голосом прошептав:

Знаете, ваш той патріотизм нас цїлковито струїв. Се мабуть наша послїдна подорож, я се вам говорю. Не уйти вже нам тифусу!..

На слїдуючій стациї забрано нас на пів живих з платформи. Я дістав страшенної горячки і кілька тижнів перележав поміж житем а смертию. Коли менї повернула сьвідомість, довідавем ся, що Кир Пан Редактор шукає за мною. А щоб він не дуже побивав ся, та даю знати, що живу то не маю до него нїякого жалю, мимо того, що через его патріотизм туй туй не перенїс ся в країну вічної щасливости.

Дай Боже, щоб і Русь так само як і я, простила ему его патріотизм сї словами: „Прости ему Боже, бо він не знае, що творить".

Харлампій Черепаха.

ДО РУСКОГО НАР. СОЮЗА приступило в місяцю Децембрі 178 нових членів.

В. 110. Баур Антін
Кріль Іван
В. 74. Німец Іван
В. 151. Земледух Юстина
В. 31. Лабанч Андрей
В. 65. Савкулич Юрко
Бидленчик Михаіл
Бараньский Томко
Зозуля Дмитро
Буча Андрей
Саранчак Яков
Самула Пилип
Фучіла Іван
Левчик Михаіл
В. 56. Драган Мирон
В. 51. Вальош Войтко
Гориляк Блажей
Ковалек Ілько
Маслак Микола
Смолей Іван
Клем Теодор
Малиновский Андрей
В. 170. Цибух Іван
Крайківский Олекса
Марковский Карпо
Терпивець Петро
В. 50. Юркович Іван
В. 134. Кузма Андрей
В. 80. Кльованич Юрій
Яцків Яков
Головка Олекса
Довгомиля Олекса
Довгомиля Стефан
Крівачин Іван
Качайло Федор
Качайло Михаіл
Бр. св. о. Николая від. 174 в Oxford Furnace, N. J.
Гнатишак Іван
Назар Іван
Романишак Василь
Заячковский Мартин
Смоляр Серафин
Семчук Гарасим
Рудис Осиф
Юшкевич Іван
Фаринчак Андрей
Савран Андрей
Юшкевич Осиф
Ференчак Іван
Балинах Іван
Гнатишак Матвій
Дахович Іван
Романишак Федор
Гнатишак Михаіл
Садовский Кость
Слоцкий Мартин
Михаловский Петро
Кирницкий Іван
Жуковский Осиф
Крук Василь
Пастух Василь
Возняк Тимко
Юшкевич Микола
Назар Мирон
Колтун Іван
Карпіньский Микола
Яблоньский Василь
Шпитко Антін
В. 53. Тимочко Осиф
Хорт Теодор
Гиба Никола
Федишин Никола
Малий Теодор
Кантор Филип
В. 82. Тимочко Семан
В. 16. Рабайда Олекса
Маркович Василь
Дзюла Іван
Дуріла Фецьо
Даньчак Іван
В. 91. Петрів Данило
Шкареда Тимко
Іванцюк Іван
Секула Михаіл
Купчик Матій
Дрозда Никола
Щитиньский Михаіл
В. 158. Коваль Григорій
В. 40. Шельвах Йосиф
Стійка Зузанна
Параска Іван
Бобак Семан
Граб Теодозій
Бандро Михаіл, дит.
В. 70. Бичиньский Жигмонт
В. 72. Шалайда Харитон
Яхман Григорій
Прожерелик Яков
В. 34. Форґанич Андрей
Ільчак Томко
В. 11. Ґловач Михайло
Вонько Іван
Ґловач Михайло, дит.
В. 109. Дудра Семан
Ґалайда Матвій
Полиняк Іван
Качмарчик Михаіл
В. 78. Онишканич Онуфер
Санолевич Осиф
Сошняк Юрій
Пішко Іван
В. 30. Вавринович Іван
Бесида Михаіл
Красуляк Юрій
Цембрак Михаіл
Тарасевич Станіслав
Калемон Михаіл
Брелик Ілько
Сирак Михаіл
В. 37. Курочка Марія
В. 61. Річал Стефан
Владика Михаіл
Макович Михаіл
Михаляцкий Михаіл
Чінгелї Михаіл
В. 116. Матіяшек Михаіл
Пона Михаіл
Якуловский Михаіл
В. 141. Кобилницкий Николай
В. 155. Ваверчак Іван
В. 159. Бобак Дмитро
Мусяр Марцін
В. 150. Микуличин Николай
В. 59. Слишик Филип
В. 127. Леськів Григорій
В. 27. Крулыковский Осиф, дит.
Крулыковский Влад., дит.
Федорчак Николай, дит.
Федорчак Іван, дит.
Дулеба Іван, дит.
В. 78. Голик Антоній, дит.
Котляр Іван, дит.
В. 62. Дзядик Михаіл
Кацан Николай
Їж Юрій
Гать Еміль
В. 95. Бурко Стефан
Янканич Іван
Юрчик Федор
Ґенга Николай
В. 4. Грабан Іван
В. 76. Водяк Василь
Блюза Григорій
Скоцицень Теодор
Подоляк Михаіл
Мусит Дмитро
Бурда Михаіл
В. 123. Олексюк Онуфрій
Менюк Дмитро
Лаврик Матвій
Дудяк Іван
Буранич Стефан
В. 123. Саранчук Федько
Воробель Андрей
Куспір Семко
В. 126. Бірос Андрей
Гембах Михаіл
Габгас Петро
Бірос Іван
В. 172. Федорняк Іван
Слюсарик Дорч
Куклишин Юрій
Лильо Іван
Копанишин Антін
Слович Яцко
Білахован Іван
Федорнак Митро
Стримецкий Павло
Маціляк Олекса

Т. Лабовский, рек. секр.

Честь жовніра.

(Пять розговорів.)

І.

У ідолопоклонників Гренів.
(На пятьсот літ перед Христом в Спарті)

Вожак (до громади молодців, що одного з них привели до нього): Кого приводите?

Один з них: Він убив Мемнона, нашого вожда.

Вожак (до вязня): Чому ти його убив?

Вязень: Він бив мене деревцем копії.

Вожак: Він бив тебе? — Він був великий вояк і твій вожд. Але він бив вояка, начеб бив невольника. — Пустіть його!

II.

У ідолопоклонників Ґерманців.
(Року 1 по Христі, на Ренї.)

Князь (до молодого вояка): Жалують ся менї на тебе. Ти убив мечем Хільдеріха. Він вмер.

Молодий вояк: Убив його.

Князь: Убив ти свого начальника. Карою за се є смерть.

Молодий вояк: Він відгрожував ся менї та хотів мене бити. Хотів мене битем карати, наче собаку. То й убив я його.

Князь: Хотів тебе бити карати? — Хотів тебе бити? — Ти зробив добре. Пімстив ти ганьбу та пониженє. Убивай так ворога, як убив ти його.

III. 1207

У ідолопоклонників Індіан.
(В 1800 р. на ріці Міссіпі.)

Начальник „Великий Вовк": Мій брат убив „Острий Язик". „Острий Язик" був великий вояк. Мій брат мусить вмерти, бо спротивив ся великому воякови, що був його відначальником. Приготовляй ся до смерти.

Молодий вояк „Совгаючий ся Блеск": Хай вислухає мене мій батько!

Начальник: Що каже мій син?

„Совгаючий ся Блеск": „Острий Язик" ганьбив „Совгаючий ся Блеск". Ганьбив його, а слова його не до затертя. Тільки кров могла іх змити.

Начальник: Що говорив „Острий Язик"?

„Совгаючий ся Блеск": Бабою назвав та лїнивим до роботи. Тут убив я „Острий Язик" та змив ганьбу.

Начальник: Так зганьбив „Острий Язик" мого молодшого брата? Так пімстив мій молодший брат ганьбу? Від сеї хвилини є „Совгаючий ся Блеск" підначальником! Так убивай ворога, як убєв „Острий Язик". Хай ніколи не бе мій молодий брат своїх вояків.

IV.

У християнських Ґерманців (в де инде).
(В. 1903 році.)

Військовий авдитор (читає засуд): Обжалований жовнїр Нуске є невинний чинної зневаги свого начальника і отсим зносить ся засуд першої інстанції. Обжалований боронив ся доперва тоді, коли мучив його тяжко підофіцер Пефке через півтора року, а времої що зломив йому одву руку та більше ребер і вибив йому око, чим зробив його неспосібним до військової служби. Обжалований тоді боронив ся, щоби охоронити ся ще перед дальшими, більше тяжшими муками — Засуд першої інстанції, що засудила його на пять літ вязниці є неважний там, що військовий закон не знає жадної самооборони.

V.

У ґерманських християн (у инших таких).
(В 1925 році.)

Сьвідок, підофіцер Пефке: Я виняв шаблю та вдарив кілька разів обжалованого другим боком по колїнах, щоби іх лїпше вигнув. Коли се не помогло, завдав я йому порядну рану вістрем. Обжалований упав, опісля припису почав плакати та витягнув руки. Я мусів отже оборонити ся острою збруєю. Він ухопив при тому за мою шаблю голими руками і обтяв собі майже обі руки але і мене зранив, так, що я мусів собі на рану дати пластер.

Військовий авдитор: Досить. Обжалований в інтересі військового послуху ви не маете права на се відповідати. Заведжую вас за узброєний бунт перед зібраними жовнірами, за зраду та нечесне захованє ся — на кару смерти. Засуд буде виповнений сей час без відклику.

— З „Vorwaerts".

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, Phone 46—12, 11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Карчів, 140 Essex St., Jersey City, NJ.
Місто-предсідатель:
Іван Паряляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовский, Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Полинка, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакута, Jessup, Pa.
Головний організатор:
Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско-народня організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00,
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись такожь до братства, яке належить до Союза.

Важне
для Н. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилати ся так: на money order ах або чеках вписуючи ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money order або чек не посилає ся до Гол. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенциї „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменоалов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство засилати 5 долярів до каси „Союза".

Ч. 372 **КВИТ** 800.00

на вісімсот долярів, котрі п. Анна Адзима отримала яко посмертну запомогу по Михайлі Адзимі в Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Мт. Кармель, дня 11 децембра 1907.

Анна Адзима.

Свідки:
Стефан Шиманьский.
Антоний Борис
Від місцевого Уряду Р. Н. С. в Америці. Від. ч. 2.
Димитрій Корончак, прдс.
Іван Ворчак, скр.

Ч. 373 **КВИТ** 500.00

на пятьсот долярів, котрі п. Текля Мороз отримала яко посмертну запомогу по мужу Михайлі Мороз з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Priceburg, Pa. дня 10 децембра 1907.

Текля Мороз.

Свідки:
Стефан Сисак.
Гнат Сисак.
Від місцевого Уряду Р. Н. С. в Америці. Від. ч. 19.
Юрий Фалат, прдс.
Ст. Сисак, скр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

АНСОНІЯ, КОНН.
бр. св. Ап. П. П. від. 10

повідомляе всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся 29-ого децембра с. р. в Germania Hall, на Maple Str; початок точно о 2-гій з полудня. Справоздане адміністрациї і касове і вибір нового уряду на 1907 рік. Кождий член мае ся явити; не явивший ся член заплатить 1 а урядник 2 дол. кари.

К. Горбаль прд.
Г. Журав кас.
М. Пелех скр.

Ню Йорк, Н. Й. бр. сьв. Володимира від. 108.

подає до відомости всім членам, що пірічний мітінґ відбуде ся в суботу дня 4 січня 1908 р. в тій самій гали де відбувають ся мітінґи місячні, під ч. 155 Ave. C. на 2 пов. до фронту. Кождий член безуслово мусить явити ся. Не явивший ся член платить 50 цнт. кари.

Я. Корнат прд.
А. Шеремета кор.
К Наконечний скр.

Пітсбург, Па бр. св. Ів. Хрест. від 96.

Подає до відомости всім членам, що кождий член мае явити ся в 4 неділю що місяця на мітінґ у і свої належитости виплатити. Хто опустить одни мітінґ, буде виказаний з книги брацкої.

Іван Пастирчак пдс
Петро Лепак кас.
А. Стефанович секр.

Ню Йорк. Н. Й. Руське тов. „Тисьменица" від. 144

подає до відомости, що річний мітінґ відбуде ся в суботу дня 4 січня 1908 р. о год. 8 вечор. Справоздане адміністрациї і касове з цілого року і вибір нового комітету. На мітінґ кождий член мусить явити ся безуслово.

Мих. Угорчак секр.

Ню Кенсингтон, Па. бр. сьв Володимира від. 158

подає до відомости, що річні збори відбудуть ся дня 12 січня 1908; початок о 1-ій год. по пол. 1. Справоздане касове з 1907 р. 2. вибір нового уряду на 1908 рік. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., урядник 1 дол. кари.

Петро Кузьмиха, скр.

Менаду, Па. бр. Пр. Богород. від. 7

подає до загальної відомости, що річний мітінґ відбуде ся дня 1 січня 1908 в гали п. Капітули. Хто не вирівнає до мітінґу своїх залеглостий, буде вичеркнений. Неявивший ся платить 1 дол. кари.

А. Капітула прдс.
С. Бостуник скр.

CHAUNCY, PA. бр. св. Ів. Хр. від. 170

подає до відомости, що на мітінґу дня 8 грудня с. р. вибрано слідуючий уряд: В. Грещук прдс. Ілько Терпливець скр. М. Муцак кас.

В. Грещук, прдс.
І. Терпливець скр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, ескурсий і т. п. друкуємо в "Свободі" по цїнї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

НОВІТЬ
на день Різдва Христового.

Дня 7-го Януара 1908 р., во второк, в сам день Різдва Христового відограють Товариства: „Ню Йорский Боян" і „Тисьменица"

„ВИФЛЕЄМСКУ НІЧ"

Ораторию сценічну в 4-ох днях а в 5-ох відслонах, з хорами женьскими, мішаними і мужескими в супроводі оркестри в гали під неволом англійскии на 2 Ave межи 21 а 22 улицею.

Початок о год. 8-ій веч.
Каса отверта від год. 6 ої веч.
Гала на 2 Ave межи 21 а 22 ул. недалеко рускої церкви св. Юрія.

Ціни місць:
Сидженя перші 3 ряди по 75 цнт.
„ дальші 4 ряди по 50 „
„ слідуючі 8 рядів по 35 „
місця стоячі по 25 цнт.

Режисерія, хори і музика під упрвою п. Мирона Гуменюка.

Музика п. Гуменюка.

Гей Краяни! Хочете право і добре провести вечер сьв. Різдва та мило розвірати ся, прийдіть на се представлене „Ніч Вифлеємска".

Прийдіть не лиш Ню-Йорскі, але і з околичних міст: з Бруклина, Джерзи Сіті, Йонкерс, Нюарк і др. а не пожалуєте.

В сїм представленю виступить 50 осіб, крім хорів жіночих.

Варто бути.

Хтоб схотів постарати ся оперше о тікет для себе або цілої своєї родини і знакомих з подальших міст зволить ласкаво написати і присслати гроші на адресе
Mr. Onufry Kuczma
551 E. 12 Str.
New York, N. Y.
51 2 1

НА ПРОДАЖ

ґрунт 31 і пів морґа з хатою і будинками в селї Ганчові, пов. Горлиці, Галичина. Голосити ся:
Orest Fecanca
97 N. 6 Str.
Brooklyn, N. Y.
52-1-3

ТОВАРИЩКИ ЖИТЯ

глядає мужчина. 32 літ, з акад. образованем, працюючий як ремісник в фабриці. Дівчина — інтелігентна, вільнодумна, щирої, звичливої вдачі, 22—27 літ, не понад середного росту, з темним волосем і очима, евент. без посагу, але і мало вимагаюча — най пришле фотографію і коротку житєпись. Абсолютну дискрецію ручу.

Адреса:
Suchynskyj P.
Rochester, N. Y.
general delivery. 51-2

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

іспитований, молодий, безженний дяк, родом з Галичини, укінчивший дві роки дяківскої школи в Перемишли. Може проводити нотний сьпів. Вискаже ся добрими сьвідоцтвами.

Михаїл Гордий
50—2—1 Donora, Pa.

Американьско-руский Календар на 1908 рік і на вічність уже появив ся.

Красна книга з 70 образками, а одним мальованим. Д. Іван Гирнак (P. O. Box 424 Desloge Mo.) так пише о нїм: „Дякую Вам о. Духовний дуже красно за післані календарі, які мені дуже подобали ся"— Д. Тимко Гузи (25 Woodland Str. Ansonia, Conn.) пише: „За календар Вам сердечно дякую, ще сте так прекрасно написали"... О. М. Балог (Pittsburg, Pa.) „Календар незвичайно гарний"... і пр. Тисячі і література часть потверджені церковною властию.

Ціна одного примірника 35 цнт, а пересилка почтова 8 цнт. Хто закупить зараз 25 примірників або і більше, тому посилку оплачує висилаючий і получить календар 3-а 35 цнт. В книгарнях буде продавати ся по 50 цнт.

Прошу о. духовних, учителів, торговців книжками і т. п. нехай будуть ласкаві і ордерують календар для народу.

Пишіть на адресу:
Rev. Emil A. Kubek
50—52 Mahanoy City, Pa.

ПРИВЯЗАНЄ ДО ЖИТЯ.

Ми усї любимо житє і радуємо ся ним. І ледви декілька осіб зможемо вичислити, що стратили свою любов і які усунули ся від товариства і всякої забави, які потеряли усю приятність та легко піддаюти іритації. Такі особи суть хорі і їх не мож винити. Їх кров не є чиста, циркуляция повільна, нерви слабі. Їм треба доброго, рослинного, скріплюючого ліку, щоб їх органа травлення довести до належитого порядку. Таким скріплюючим ліком є Трінера Американьский Елїксір Гіркого Вина, зроблений з чистого каліфорнійского винограду та імпортованого зіля. Сей лік має двояку власність: зіля гоять запалене внутрішної оболони, покриваючої жолудок і кишки, а вино скріпляє ог знаряди і приспособляє їх до сповнення своїх функций. Ви здивуєте ся, побачивши наслідки: Зачнете їсти і травити правильно; ваші нерви і мязи стануть сильні, ваша кров чиста, ваш ум ясний, ви станете новим чоловіком, енергічним, повним сил і любови до житя. Уживайте сього ліку у всякій недиспозиції. У всіх друґсторах.

Jos. Triner,
799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Просить ся всіх членів Р. Н. Союза, котрі зміняють свої адреси, щоби нам докладно подавали стару і нову адресу, як також число від ділу, до якого належать.

Редакция.

J. M. 17 Каратовий Колїйовий зиґарок

Наші, з 25-літною ґваранцією золочені верхи годинника суть найліпші і найкрасші, коли небудь продавані за сю цїну. Верх красно вироблений, золочений осередок. Ґваранція на 20 літ. Для жінок і мущин відмінні розміри. Годинки ті радо уживані через усїх працюючих при желїзницях. Щоби доказати наше довіре в годинках і в вашім осуді висилаємо годинки на яку небудь адресу на C. O. D. за 5 75 дол. і за оплаченем експресу, а також позваляємо екзаміновати его. Єсли окажесь недобрий, неплатїть одного цента. Даємо даром до кождої годинки золочений ланцушок. Одна годинка даром, єсли купуєте шість.

R. A. Freter & Co., E-1
52 Dearborn St., Chicago, Ill.

JOHN F. HOLLISTER
SCHOOL DIRECTOR OF COAL TOWNSHIP
SHAMOKIN, PA.
SUBJECT TO THE DEMOCRATIC PRIMARIES.

„Права" українська франція в росийській Думі.

З Петербурга прийшли до київської „Ради" вісти, що деякі посли з України хочуть звязати ся в осібну фракцію з українським характером. Як відомо на 104 послів з України єдїнила більшість „зубрів" (ми писали, як змінено ординацію на користь поміщиків), дальше цілий ряд чорносотенних батюшок, та для декорації кілька темних хлопів, причисляючих себе до „Союза русскаво народа". Вийшло також особливо з міст кількох сьвітских інтелігентів з „вільних професій", але всї тоті люди розділи ся в російських правих партіях і партіях „центра" як „Союз 17 октабра", і т. д., але кожда з тих партій з великою неприхильностю відносить ся до Украйньства в Россії, яке називає „сепаратическим движеніем". Тож ми знаючи характер представництва України в думі, не могли навіть сподївати ся, аби було можливо в теперішних обставинах скласти яку небудь українську партію в думі. Тимчасом, як ся налізують з Петербурга, самі „батюшки" і деякі поміщики організують щось в роді клюбу. Яку клюб буде мати програму, чого він не домагати ся, поки що не знаємо, але знаючи його „правість" і „царе славіє", ми не можемо від нього ждати жадних глибоких соціяльно - політичних реформ, як примусового викупу поміщацької землі для селян, реформи присового закона, і головно автономії України, а лишень що найвисше сей клюб поставить жадане введення української мови в народних школах і проповіди в церквах на Україні по українськи.

Українське поступове суспільство відносить ся з великим недовірєм до „правого" Украйнства і до сеї фракції, бо навіть виясняти собі не може, як можливе є Украйньство непоступове, „чорне". Вираз свому недовірю дало закордонне дневникарство. Проф. Грушевський містить в „Раді" статю, в якій, даючи порівнане початків політичного руху галицького Украйнства з такимиж початками в Росії, остерігає українське громадянство перед манівцями, на які моглаб завести його „правість", льояльність і цареславіє. І редакция „Ради" дала від себе також замітку, в якій не конче симпатично відносить ся до „правої" фракції. Тільки редакция „Діла" повитала досить симпатично сей обяв в Думі. Для сеї редакції досить, що се Украйнство, а яке воно є, в се не входить. А знова становиско українського закордонного дневникарства називає доктринерством. Забуває мабуть „Діло", на які бездорожа завела українська „права" політика галицьких Українців в 1867 р.

Всячина.

Під містом St. Paul, Minn., шіснайцятьлітний хлопець В. Johnson, син фармера пострілив на польованю рися, який кинув ся на нього і розшарпав его в куснї.

Новий закон для оборони робітників в Австралії. В Австралії тепер робітникам живеть ся далеко краще, ніж в самій передовій країні Европи та Америки; і за робітника плата там більша і оборона робітників там значно краща, ніж в якій иншій країні. Тепер в австралійскім парламент вносить ся закон, який знову принесе дуже богато користи робітникам. Цей закон звязаний з тими законами про привоз і вивоз товарів, які там заведені; на підставі їх кожен промисловець, що вивозить свої товари з Австралії, повинен платити пошлину, розміром в половину пошлини з тих товарів, які привозять ся до Австралії. Тепер новий законопроект заводить такий порядок: той промисловець, який зможе доказати, що він платить робітникам високу плату, платити сих пошлин не повинен. Таким чином, закон примусить фабрикантів платити робітникам високу плату. Для того, щоб опреділити, яку плату лічити справедливою, закон заводить спеціяльні ради, що мають розглядати всі умови праці робітників, визначати справедливу плату і потім слідкувати, щоб її не зменьшували.

Дня 5. груд. в місцевости Дахово в Хорвації (Австро-Угри) прийшло до великанських забурень на тлі релігійних поміж католиками і турками. За се, що кат. сьвященник виступив в одній проповіди проти Турків, сі зловили його і увязнили. Коли про се дізнали ся католики, вибили свого сьвященника з рук турків та щоби на сих пімстити ся загнали до їх мошеї (церкви) свиню. Се дало повід до оружної борби поміж обома сторонами в якій по обох сторонах пало до 40 людий а більше як сто відніс ло ран.

ЗАЯВА.

Хто хоче посилати гроші до краю через наш Руский Банк і єсли хоче, щоби гроші скоро були післані до краю — то прошу гроші пересилати — тілько почтовим Money Order або Cashier's check — бо иншим чекам Банки не хотять принимати, і ми гроші вишлемо аж тогди як сколектуємо той чек.

R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

Для парохій на Різдво!

В друкарні „Свободи" можете дістати

КОВЕРТИ

на різдвяний дар для парохій, котрі щорічно потребують їх сотками. — Сі коверти суть окрашені гарним образком, представляючим Різдво Христове; по боках же находить ся напис: Різдвяний дар .... п........, $......

Ціна 1000 коверт 5 дол.

Адрес:
Ruthenian Publ. & Exchange Co
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Если хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сей час повідомить про се редакцію

Від. 135. Бр. сьв. Георгія в Смок Рон, Па. Н. Лавер, предс., М. Мандзяк, кас., А. Клим, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса: Anthony Klym. Box 26, Smoke Run, Pa.

Від. 136. Тов. „Січ" в Карнеґі, Па. Й. Гойсан, предс., Гн. Пенгрин кас., В. Касків секр. Міт. в неділю по 8-ім. Адрес: W. Kaskiw, Box 263, Carnegie, Pa.

Від. 137. Бр. сьв. Георгія в Вест Сиґі Па. Ів. Чудь, предсід., П. Манцьо, кас., І. Горох, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в гали П. Манька, 616 Ingham Av. Адреса братства: J. Horoch, 619 Center St., West Seneca, N. Y.

Від. 138. Товариство Івана Наумовича в Філаделфії, Па. К. Смакула, предс., І. Боднар, кас., С. Мурянка, секр. Мітинґи відбувають ся в третю неділю місяця. Адрес: S. Murianka, 3 R. 213 Poplar St., Philadelphia, Pa.

Від. 139 Бр. Пр. Богор. в Ойл Сиґі, Па. Петр. Бурак предс., Андр. Бурак кас., Й. Романчак секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: Jos. Romanczak, Box 476, Oil City, Pa.

Від. 140. Бр. сьв. Арх. Мих. в Йонґставн, О. К. Шелевач, предс., Ст. Гриньо, кас., І. Сушко, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: I. Suszk 1152 W. Ryan Ave., Youngstown, O.

Від. 141. Бр. сьв. О. Ник. в Литл Фалс, Н. Й. І. Корчиньский, предс., В. Млічковский, кас., Ст. Городиский, секр. Міт. другої неділі по першім. St. Horodynsky, 110 Furnace St., Little Falls, N. Y.

Від. 143. Бр. сьв. Димитрія в Віндбер Па. А. Лишега пред., Ю. Боклах, кас., Ст. Мацко, секр. Міт. послідної неділі в місяцю. Адр.: St. Macko, Box 277, Windber, Pa.

Від. 144. Тов. Тисьменица в Ню-Йорку. Д. Підлуский, предс., Л. Угорчак, кас., М. Угорчак, секр. Мітинґи відбувають ся кождої першої і третої суботи в місяцю під ч. 134 „Tompkins Square Hall" E. 7-th St. Адр: Mich. Uhorczak, 205 E. 4th St. New York, N. Y.

Від. 145. Бр. Неп. Зач. Пресьв. Бог. в Алтона, Па. Ф. Сенків предс., М. Рабак кас., Ів. Кучаповский секр. Адр.: John Kuchapowskyj, Box 572, Altoona, Pa.

Від. 146. Бр. сьв. П. і П. в Мікісвакс, Па. Ст. Блажовский, предс., Р. Шевчик, кас., Й. Фаль, секр. Міт. 3-тої неділі по першім. Адр.: Jos. Fal, 102 Orchard St., McKees Rocks, Pa.

Від. 147. Бр. сьв. Арх. Мих. в Алентавн, Па. П. Вахна, пред., М. Брудняк, кас., Д. Клеман, секр. Міт. що третої неділі по вол. о 4 год. Адр.: D. Kleman, 217 Tilchman St., Allentown, Pa.

Від. 148. Бр. сьв. О. Ник. в Каліфорнії, Па. Іван Бриндзя прд. Н. Бибель кас., Д. Кіра секр. Мітинґи в кожду першу неділю по першім. Адр.: D. Kira, Box 32, California, Pa.

Від. 149. Бр. Пресьв. Богородиці в Вест Сенека, Н. Й. Т. Петришин, предс., М. Миськів, кас., П. Канцар, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю. Адр.: Peter Kancar, 529 Ingham St., West Seneca, N. Y.

Від. 150. Бр. сьв. О. Николая в Ірвона, Па. П. Дорошич предс., М. Пасавский кас., Алекс. Сікоряк, секр. Адр.: A. Sikoriak, Box 55, Rosebud, Pa. Clearf. Co.

Від 151. Бр. пресьв. Діви Марії в Алентави, Па. Євка Заморська, предс., М. Осейчук, кас., Параньна Трач, секр. Адрес c/o Rev. Nestor Dmitrow 720 2nd St., Northampton, Pa.

Від. 152. Бр. Пр. Бог. в Гомстед, Па. М. Греха пред., А. Югаш кас., М. Болойк секр. Адр.: M. Boloik, 541 4th Ave., Homestead, Pa.

Від. 153. Бр. сьв. О. Ник. в Бервик, Па. Ник. Сленко, предс., Ів. Бурдич, кас., А. Мацко, секр. Міт. по 10-ім в неділю. Адр.: And. Macko, 315 Station E. West Berwick, Pa.

Від. 154. Бр. сьв. П. і П. в Ню Брітейн, Конн., П. Зятик, секр., Мітинґи відбувають ся кожду першу неділю в місяци. Адр.: M. Ziatyk, 24 Clark St., New Britain, Conn.

Від. 155. Товариство Запорожска Січ в Перт Амб. Н. Дж. Председатель Семен Барской, предс., П. Крік, кас., К. Пелешак, секр. Мітинґи другої неділі в місяцю. Адрес: K. Peleshak. 706 State St., Perth Amboy, N. J.

Від. 156. Братсво сьв. Петра і Павла Шатерой, В. Ва. Йосиф Федро, предс., Кирило Карпяк, кас., Іван Савкулич, секр. Адр.: John Sawkulycz, Box 103, Chattaroy, W. Va.

Від. 157. Братство сьв. Димитрія, мира, Ню Кенсінґтон, Па. Ванора, Па.

Від. 158. Братство сьв. Володимира, Донора, Па. Петро Ятчишин, предс., Теодор Кінко, касієр, Брітейн, Конн. Вас. Ковальсиль Катиновский, предс. В. Кузьмиха, кас. Петро Кузьмиха, секр. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр.: Peter Kuzmycha, Box 675, New Kensington, Pa.

Від. 159. Братство сьв. Петра і Павла в Геркімер, Н. Й. Ми. Бурчиньский, предс., Мих. Шеремета, кас., Северин Середа секр. Мітинґи другої неділі по першім. Адр.: 231 Perry St., Herkimer, N. Y.

Від. 160. Братст. сьв. Юрія в Jamaica, L. I., N. Y. Лко. Притика, предс., Петро Болюх. кас., Степан Вергун, секр. Мітинґи в неділю по десятім. Адр.: Steph. Werhun, 121½ Rokaway Road, Jamaica, L. I. N. Y.

Від. 161. Братство сьв. Петра і Павла, Товер Сиґі, Па. Іван Васько, предс., Михайло Лю- секр. Адр.: Mich. Luta, Box 3, Tower City, Pa.

Від. 163. Товариство Зоря Edmonton, Alta., Can. Лазорук Габрієль, предс., Павло Рудик, кас., Василь Семака, секр. Адреса: Semeka Wasyl, 413 Izabella St.. Edmonton. Alta. Canada. Мітинґи відбувають ся другої неділі по 1-м.

Від. 164. Бр. сьв. Йоана Хрестителя в North Hadley, Mass. Іван Яцишин предс., Ілько Бак кас., Гілер Бішко секр. Мітинґи відбувають ся третої неділі в місяцю в гали п. Г. Бішка. Адр.: Harry Bishko, Box 132, North Hadley, Mass.

Від. 165. Бр. сьв. Йоана Богослова в Пітсбурґу, Па. Сенько Дволіт предс, Пилип Бабіцкий кас., Іван Паславский секр. Мітинґи відбувають ся в трету неділю по 1-шім в гали Просьвіта під ч. 109 7-th St. Адр.: John Paslawski, 1212 Gorman Alley, Pittsburg, Pa.

Від. 166. Бр. сьв АА. П. П. в Барнесборо. Па. Л. Гуфрей предс.. М. Чорний кас., І. Гуфрей секр. Мітинґи в першу неділю по першім. Адр.: John Gufrej, Box 27, Barnesboro,Pa.

Відд. 167. Бр. сьв. АА. П. П. в Cumbola, Pa. В. Шпунар пр., Й. Алекс кас., С. Грабар секр. Мітинґи в першу неділю по першім. Адр.: Sem. Grabar, Box 36, Cumbola, Pa.

Відд. 168. Бр. сьв. О. Ник. в Amsterdam, N. Y. К. Юркевич предс., Н. Рельо кас., Д Михальчишин секр. Міт. в першу суботу по першім. Адр.: D. Mychalchyshyn, 41 Milton St., Amsterdam, N. Y.

Відд. 169. Бр. сьв. Ів. Хрестит. в Скрентон, Па. І. Дросель предс., А. Мартин кас., П. Госдулич секр. Мітинґи першої неділі в місяци. Адр.: Peter Gosdulich, 440 Alder St., Scranton, Pa.

Відд. 170. Бр. сьв. Ів. Хрестит. в Chauncy, Pa. (Luz. Co.). М. Ільчук предс., М. Яремко кас. В. Чемериньский сек. Мітинґи відбувають ся другої неділі по 1-ім в гали І. Терпливець.

Золочений або нікилевий годинник і ланцушок даром. Держить добрий час; виглядає як 10-доляровий годинник. Даємо его даром кождому хто продасть 24 штук дрібних виробів, кожду по 10 цнт. Пішліть свою адресу а ми вам їх пішлемо. По продажі пришліть нам 2.40 дол. а дістанете годинник і ланцушок. Пишіть по катальоґ. 48-52

CROW JEWELRY CO. Dept. 30.
268 E. Randolph Str., Chicago, Ill.

Болючі крижі і члени

тратять біль і штивність після кількоразового натертя

Д-ра Ріхтера Котвичним Лейн Експелером

Фамілійне средство вживане по многих краях як лік проти Руматизму, Сіятини, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх аптиках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

Хочете Поради, Інформації, роботи?

Усе те дістанете безплатно в Бюрі Слявяньского Іміґраційного Тов. Голоситесь лично на адресу:
„SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.
35 Boadway, 5th floor, New York City.

За дармо!

Не присилайте гроший. Ваш кредит є важний.

Тисячі миль віддалені, а можете без найменшої трудности лічити ся так як бисьте були лично тут. Та чудотворна медицина „SALFERRO" висилає ся на пробу кождому, хто ей потребує. Чоловік підупавший на здоровлю, здеґустований до всего, перепрацьований, чоловік, котрий терпить з причини утраченя мужества, нічні полюції, хороби котрі повіставались з роскоший молодечих; болї крижей, жолудка, утрата памяти, ревматизм, нирки і т. п. Так за дармо дістанете, як повітре, котрим віддихаєте. Наші ліки суть спеціяльні для ослаблених мужчин і женщин. На всі тілесні недуги, розстроєне нервів, брак енерґії, непевність себе, неохота до товариств, встидливість, — Від них звізвієте і станете ся здоровими, будете товаришскі, приятельскі, певні себе, скріплені на умі і тілї. Менше о те, що Ви уже раз пробовали, спробуйте ще раз, есть то за дармо. Ми хочемо Вам помочи, як добрий Самарянин, як приятель єсть те найлучше средство лічниче, але Ви мусите написати по него в тій хвили, тепер, коли есть безплатне. Назвіть також ґазету, в котрій Ви те оголошене вичитали, а дістанете одну книжку безплатно.

Пишіть зараз до: 48-52

THE SAMARITAN SUPPLY CO. Dept. S.
175 Michigan Ave., Detroit, Mich

З новим 1908 роком в Києві заходом Українського видавництва „РАНОК" друковати ся буде новий збірник

„Українська Муза"

Поетична антольоґія під редакцією Олекси Коваленка в 12 випусках; виходитиме 1 число кождого місяця починаючи з 1 січня (января). В антольоґію увійдуть твори всіх українських поетів. В кождім випуску будуть твори 10 поетів (більше, як по 100 поезий) нових і вже друкованих раньше, з портретами і біоґрафіями поетів, заставками і вінетками. Збірник буде великого формату і матиме до 1.200 ст. Ціна кождого окремого випуску 25 коп., з пересилкою 30 коп.; а по передплаті 2 рублї за всі 12 випусків, з пересилкою 2 р. 50 к. Можна на виплат: 1 руб зараз, 1 руб. 1 карта і 50 коп. 1 липня (юлія). Гроші посилать: Київ, Іванівска улиц ч. 75 Олексі Коваленкові.

КНИЖКИ ДЛЯ ОПІКУНІВ ХОРИХ

в яких записуєсь коли хто захорів, на яку слабість, коли виздоровів і т. п. можуть дістати наші братства по ціні 1 дол. за книжку в редакції „Свободи"

НОЗІР! НОЗІР!

Звертаємо увагу усїх Вп. Родимців, що единоким уповажненим до пересилки грошей на стейт Конектикот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейтї в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільненя від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв. Провадить робітниче бюро у якім мож дістати всїлякі роботи.

Тому, Родимці, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

THE DERBY SAVING'S BANK
DERBY, CONN.
Інкорпорований 1846.

Депозитів $4,152,296.61
Надвишка $457,379.00

Має 9153 депозитів.

Впозичає малі підручні банки своїм депозиторам.

Допозити вложені на або перед 10-им кождого місяця приносять процент як за повний місяць.

Позички уділені на Real Estate колектує з долари. 37—10

Ся гарна годинка $3.75

Пришліть своє імя і адрес а ми пішлемо вам годинку з ланцушком за поплатою (C. O. D.). Має прекрасний верх і добре іде. Ланцушок позолочуваний. 20 літна ґваранція. Годинки мужескі і женскі

M. C. FARBER, Dep. 37. 225 DEARBON ST. CHICAGO, ILL.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.

Капітал	$100.000.00
Надвишка	150.000.00
Нерозділені зиски	22.437.34
Депозити около	1.000.000.00

Банк сей має найбільшу надвишку зі всїх банків в Шенандорі.

Уряд Злучених Держав переховує в нїм свої гроші.

Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополудни.

Принимає вклади від доляра почавши.

Хто хоче, аби его гроші приносили процент, нехай їх вложить до Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

Frank Posluszny
Готельник

Найлїпші тутешні і імпортовані напитки.

Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.

Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South

1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

Веселих Сьвят!

Руські переписні листки (посткарти), з желанями Рідзвяних Сьвят і Нового Року, продають ся 6 за 25 цнт.; Папери листові з копертами 12 за 30 цнт.

Таких гарних посткарток ще-сьте не бачили в Америці, проте спішіть з замовленям поки час 6-2 на адресу:

Ruska Knyharnia, Box 128,
SCRANTON, PA.

UNION
Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackavana Ave.
SCRANTON, PA.

Найлїпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галичини, Угорщини, Росиї і других країв по таній цїнї.

Даємо також позички на морґіч. 42

PIERCE ROBERTS, M. D.
Години урядові: 7—9 рано, 1—3 пополудни і 7—9 вечер. 20 Dec. 07
25 E. Coal St., Shenandoah, Pa

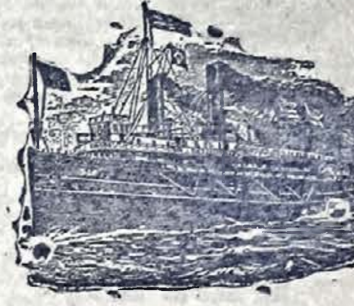
ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка .... 75 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
Біблія Велика .... 2 дол
Борба кляс і чому робітники організують ся .... 15 ц.
* В Старім і Новім краю ... 25 ц.
* Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америці .... 10 ц.
Дещо про звірята .... 30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5 .... 15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 .... 15 ц.
Драгоманів .... 15 ц.
* Еміґрант .... 15 ц.
Журавлї .... 10 ц.
Житє Ісуса Христа ..... 1.50 дол
* Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Злуч. Державах .. 15 ц.
За красою .... дол
Земельне питане .... 15 ц.
Зуб за зуб .... 10 ц.
* Казки про Жидів .... 15 ц.
Історія Руси з обра... ..... 10 ц.
Капітал і праця .... 15 ц.
* Книжка Рахункова .... 50 ц.
Марія .... 10 ц.
*Многострадальний народ огляд історії українського народу .... 20 ц.
*Н... Грішник ..... 20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів .... 15 ц.
Новий Завіт .... 4 дол.
Образки і загадки .... 10 ц.
Оповіданя .... 15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Пестрі з... .... 75 ц.
Про ві...ників від рос. православ... .... 10 ц.
* Про ... ...млї .... 25 ц.
Підзем... ...ои .... 25 ц.
Покус... .... 10 ц.
Псалтир .... 1 дол.
Руско-англійский словар. 20 ц.
* Релїгійні вірованя старинних народів .... 20 ц.
Смерть .... 10 ц.
*Стародавні казки та оповіданя .... 15 ц.
*Степові люде .... 15 ц.
*Страйк .... 20 ц.
*Стріляй на смерть, робітнича драма .... 15 ц.
Унія в Америці .... 20 ц.
*Хто з чого жиє .... 15 ц.
* Які то є люди на земли з 20 образками .... 50 ц.
* Як мужик ходив до царя правди шукати .... 15 ц.
* Через кордон .... 15 ц.

Пишіть на адрес:

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Перший Руский Банк
КАНЦЕЛЯРІЯ
Рільно-Нотаріяльна
ПЕТРА ШЕВЧИКА
— в —
NIAGARA FALLS, N. Y.

Висилка гроший на цілу кулю земску під ґваранцією. Гроші зістають виплачені найдальше до 14 днів.

Спродажа шифкарт на всї корабельні лінії.

Залагоджене справ військових.

Виробляю повновласти, контракти купна і продажи.

Продажа лотів, домів і фарм в Злучених Державах і Канаді на добрих услівіях. Лоти від 150 до 2000 долярів.

Братя Русини! Не будьте лакомі на дурнички і дарунки ріжних пройдисьвітів агентів, що обіцяють вам гори долини а ви за тое мусите нераз дорого заплатити. Удавайтесь в кождій справі до чоловіка чесного, що провадить свій інтерес вже більше 12 літ.

Філії Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connorville, O.; 3827—4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Rushton Place Waterbury, Conn.

Всї листи адресуйте так:

PETER SZEWCZYK, 1223 E. FALLS ST.,
NIAGARA FALLS, N. Y. 23—

ДАРОМ! ДАРОМ!

Золотий годинник вартости 23·00 долярів.

THE EUROPEAN TOBACCO CO. в Ню-Йорку має оголосити факт в цїлих Сполучених Державах, що отворили свій Ню-Юрский офис і тепер есть в можности достарчити Европейцям в тім краю їх улюблені ґатунки тютюну, котрі звикли були курити в Европі. Маємо намір роздати даром кілька золотих годинників в кождій околиці Сполучених Держав особам, котрі будуть нам помагати оголосити нашу компанію межи своїми приятелями. **Першим 1000 особам**, замавляючим за 6 дол. нашого тютюну, даме вам **гарний, золотий годинник**, ґварантований на 20 літ, цїлком даром. Пішлемо Вам по трохи тютюну з кождого рода, т. є австрийского, босняцкого, турецкого, росийского і герцоґовиньского, ті ґатунки, котрі звичайно курилисьте в Европі, такі, що не щипають язика, або справляють болїнє горла, або чинять Вам квасн в жолудку.

Можете дуже легко відпродати наш тютюн. Декотрі з наших кестумерів писали нам, надміняючи, що відпродали за 6 дол. нашого тютюну в перших днях по одержаню.

Замовляйте в сей час, на задаток надішліть 50 цнт. (марками), а ми пішлемо до найближшого вашого експресового офису 6 дол. вартости нашого тютюну і годинник в тій самій пачці. Оглянїть перед заплаченем, если все вдоволить Вас, заплатїть експресовому аґентови решту 5·50 дол., а годинник і тютюн є ваш.

Если але надішлете нам цїлу належитість в гори через Money Order або в реґістрованім листі, пішлемо Вам даром особину премію, гарний золотий ланцушок вартости 2·50 дол. В кождім случаю очікуємо в замін за тоті цїнні премії, котрі даємо Вам даром, що будете поручати наш тютюн вашим приятелям, рівнож подайте імя і адрес нашої фірми, щоби в будучности знали, де замавляти улюблені ґатунки тютюну.

Если Вам не подобаєсь, гроші звертаємо.

Адресувати: European Tobacco Co, 33 Leonard St., Dept. 51 New York

1208

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬНО ПРОМИСЛОВЕ

„Сокільский Базар"

стоваришене зареєстроване з обмеж. порукою у Львові.

Вписове 2 кор. Уділ 25 кор. Стопа процентова від вкладок 5 пр.

ПРОДАЄ:

Вишивані сорочки від 2—5 долярів. Вишивані обруси 10—20 дол. Ланцушки з пацьорків по 1 і 2 дол. Пояси з пацьорків від 2—5 дол. Гуцульскі киптарі від 5-10 дол. Гуцульскі фартухи від 1-5 дол. Козацкий кундур від 25-100 дол. Сокільский кундур від 12-20 дол. Козацкі шапки від 1-2 дол. Гуцульскі вироби з дерева вибивані пацьорками, як тарелї. пушки, коробки -- цїни ріжні. Портрети крейдкові з фотоґрафії по 3 доляри. Переписні картки українські обрамлені вишивками. Сьвяточні і інші по 2 центи. Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цнт. Такі самі портрети по 20 цнт. Портрети Шевченка Хмельницкого і инші в рамах по 10 дол. Українські монограми до гафту цїла книжка 345 моноґрамів 3 дол. Книжки до вишиваня долар і пів.

Замовлені річи висилаємо зараз, на порто належить пересилати: За посилку 5 Kg. платить ся 1 дол. Русини! жадайте від купцїв наших товарів. Льокуйте гроші на ощадність в нашім Тов.

Дирекция Тов. Сокільский Базар у Львові ул. Руска Ч. 20. 5-5

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти можу продати і купити. Лоти можна купити в добрім положеню ще тано: всего $20 готівки а решту на легкий виплат. Заробок певний, бо місто ще лиш ся зачинає будувати.

Хто їде до Едмонтон ... най шукає мене на адрес ... ий я поїду я на стацію не ... оджу і най указує аби го хто не здурив бо є їх досить, по руски знає хоть хто.

G. Krikevcky,
223 Hamilton Ave.,
Edmonton, Alta, Canada.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, цигари і папироси. Має також добре заряджену ґросерню.
—СПРОБУЙТЕ!—
Mahanoy Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,
ФОТОГРАФ.

Сли хочете з малої фотоґрафії зробити великий портрет, то пришліть мені малу фотоґрафію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.
Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.
Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офисї:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.
Лічить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.
Виличене, если можливе, ґварантує.
Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
95. 15th Str. S. S.
PITTSBURG. PA

HOWARD ALBERT,
Аптикар.
Продає всїлякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.
ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, хрести, памятники.
Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАЙН.
Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обідї, 7 до 9 вечер.
18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ҐРУЛЕР.
Застати его можна в офисї від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.
30 E. Lloyd St., Шенандоа. Па.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В неділї від 10-ої год. рано до 12 полуд
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

ІВАН Г. ПІСТЕЙ, 37-50
Словеньский, руский, польский
Погребник і бальсамовник.
Керичі на весїля, хрестини, похорони та иньші тим подібні случаї завсїгди на поготовю. — Телефон 563.
18 Jersey St. ANSONIA, CONN

РУСИНИ! Сли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52—2.
,, ,, House 18—2.
А попануєте і пізнаєте чесного чоловіка.

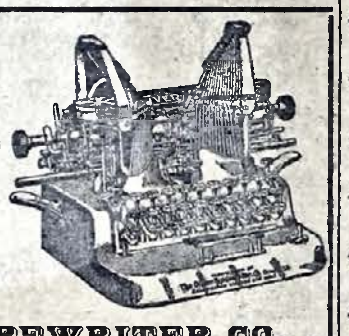
HERMAN SCHULTZ.
Контрактор і будівничий.
Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає ціни на всїлякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

МУЖЕСКІ І ЖЕНЬСКІ ФАСОНИ. 46-6

35.00 дол. Годинник на кредит!
Тілько 1.00 дол. місячно. 10 місяців часу до заплачения.
Найбільша спосібність яка була коли. Той зиґарок має грубо позолочувані окладинки, красно вироблені, в найновійшім стилю. Суть ґарантовані на 25 лїт. Можна собі вибрати до вподоби осередки Elgin, Waltham, Hampden чи Tavannas. Тоті осередки суть найлїпші і тримають реґулярно час, їх добрість є знана всїм. Найновійші впроби їх на необмежений час цїлком задовольняючі, красні 35.00 дол. зиґарки офіруємо за 17.50 дол. Гроший не жадаємо наперед, вишлемо вам для огляненя до вашого найблисшого експресового офісу. Єсли сподобаєсь вам се найбільше тане купно в теперішнім часї, то заплатїть на експресї 7.50 д. і за посилку а аґент дасть вам годинку. Решту се є 10.00 дол. будете платити по 1.00 що місяця. Ми вам кредитуємо. Неберем жадної забезпеки, тільки звичайний ордер на письмі, що хочете зиґарок і що заплатите за него. Запамятайте, щосьте посїдателем зиґарна, платячи за него. Кождому, хтоби хотїв заплатити від разу за сей зиґарок дамо за 15.75 д.
Excelsior Watch Co., 1004 Central Bank Bldg., Chicago, Ill.

The OLIVER Typewriter
МАШИНА ДО ПИСАНЯ З ВИДНИМ ПИСЬМОМ.
Найлїпша клявятура. Нагороджена всюди. Катальоги даром. Пишіть по ню на адрес:

THE OLIVER TYPEWRITER CO.
310 Broadway, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, ВО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.
ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.

БАНК РУСКИХ ЕМІҐРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі иньші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові**, як увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Еміґрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Еміґрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Еміґрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекция: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Виробляє орацкі, капелї, шапки, віднаки, хоругви, уніформи.
Цінник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.
R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити вияше пів мілїона долярів.
Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.
Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.
Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

ВИЛІЧЕНИХ -- 5789 -- ВИЛІЧЕНИХ

число що есть найлуччшим доказом успішного лїченя наших шести славних лїкарів на слїдуючі болїзни:

катар жолудка, кашель, розстрій нервовий, вади серцеві, малярия, блїдниця, запалене легких, хронїчні болїзни жолудка, ревматизм, біль голови, брак апетиту, випадане волося, біль горла, глухота, запалене нирок, сухлина, рани, біль уший, гемороїди, онанізм, сифіліс і іньші секретні болїзни, як у мущин, так і у женщин. — Наші лїкарі лїчать всї тії болїзни своєю специяльною методою і специяльними лїками. — Кождий з Вас чуючи ся слабим на одну з висше вимінених болїзней нехай явить ся лично, або опише нам як найдокладнїйше по руски свою слабість і если ми по збаданю її підоймемось лїчити болїзнь уступить, тому що доси нїхто з шукаючих у нас помочи не завів ся, а число 5789 вилїчених єсть найлучшою ґваранциєю, що Ви будете вилїчені, если наші лїкарі підоймуть ся Вас лїчити. Тому не тратьте тяжко зароблених гроший на недоучених, або несовістних лїкарів, але шукайте помочи там, де і дійсно знайти можете. Наші лїкарі мають образоване лїкарске і довголїтну практику на заграничних клїнїках, де тії хороби докладно переслїдили і знають як поступити в кождім случаю болїзни. — Схаменїть ся всї тї, котрі до того часу віддавали свій гріш нужденним лїкарам і зверніть ся до нас, щоби пересьвідчитись о правдї слів наших. — Наші лїки віддають вже по пяти днях нечувані успіхи, чого найлутшим доказом суть подяки вилїчених, котрі жадаючому даємо до перечитаня.

Пишіть по нашу книгу: „ПРАКТИЧНИЙ ЛІКАРСКИЙ ПОРАДНИК“, котру одержите безплатно. 47

AMERICA EUROPE CO. 161 COLUMBUS AVE.
NEW YORK.

Офіс відчинений від 9 до 12 рано і від 2 до 6 вечер, в недїлю від 9 до 12 рано.

„EMPIRE SPECIAL“ in 23 JEWELED
Добрий Колїйовий Годинник.

Найлїпший зиґарок, колинебудь офірований за таку цїну, спеціяльно вибрані камені, добрий реґулятор. Правдиві срібні окладинки. ҐВАРАНТОВАНИЙ на 30 ЛІТ. Один з найстарших зиґармістрів вішле сей годинник на якунебудь адресу за отриманем 5.25 дол. або за послїплатою до вашого найблисшого офісу експресового до осмотреня его. Єсли неподобаєсь вам — не платїть, але єсли зауважаєте, що зиґарок рівнає ся 3500 дол. колїєвому зиґаркови заплатїть на експресї 5.25 і кошти пересилки. Один зиґарок даром як купите шість. Катальог за дармо. Адрес: R. A. FRBIER, 59 Dearbon St., Chicago, Ill.